

Misigisassianik nioqquteqarnermik ineriartortitsineq pillugu Nassuiaat

IMAI

<u>1 MISIGISASSIANIK TUNINIAANEQ SUNAANA?</u>	<u>7</u>
<u>2 MISIGISASSIANIK TUNISASSIAT SUUPPAT?</u>	<u>9</u>
<u>2.1 MIGISASSIAMIK NALEQARNERULERSITSINEQ</u>	<u>9</u>
<u>2.2 MISIGISASSIAT OQALUTTUARNERLU</u>	<u>10</u>
<u>2.3 OQAASEQ NUTAALIORSINNAANEQ QITIUVQO</u>	<u>11</u>
<u>2.4 ALLATUT INUUNEO</u>	<u>12</u>
<u>2.5 TUNISASSIANIK ATUISUP PISARIAQARTITAANUT NALEQQUSSAANEQ</u>	<u>13</u>
<u>2.6 TAKUSSUTISSAT NALEQASSUSAANNIK, MEQQILERSUINERMIK ILISARNAATINILLU ATUINEQ</u>	<u>14</u>

Misigisassanik nioqquteqarneq pillugu suliarineqarpoq: Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuioqarfik, Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu aamma Nunatsinni Takonariartitsinerumut Inuussutissarsiornermullu Siunnersuioqatigiit suleqatigalugit.

Siulequt

'Misigisassanik nioqquteqarnermik ineriartortitsineq pillugu nassuiaat'-ikkut Naalackersuisut kissaatigaat inuussutissarsiornermi periarfissat suli atorniarluarneqanngitsut isiginiarneqarnissaat. Nunarsuarmi misigisassianik nioqquteqarneq inuussutissarsiuataavoq suli annertusiartortoq nioqqutigissallugulu annertuumik periarfissaqartoq. Kalaallit Nunaat taamatut nioqquteqarnermi siunissami peqataassaaq.

Nunarput inukitsunnguuvooq assigiinngitsorpassuarnik inuussutissarsiuqarfiusoq: Sanaluttarneq, filmit, qarasaasiat, timersorneq, mamartunik nerisassiorneq, takonariartitsineq, niuertarfeqarneq, nipilersorneq, qitinneq allarpassuillu. Inuussutissarsiuutini ataasiakkaani suleqatigiinnissamut periarfissat killeqarput, kisiannili inuussutissarsiuutit assigiinngitsut akornanni ataatsimut isiginnilluni eqqarsaraanni periarfissat amerlarsoorujussuupput.

Misigisassianik nioqquteqarnermi immikkuullarissut – 'misigisassianik' ineriartortitsineq - ineriartortinniarlugit nutaaliorsinnaaneq, soqutigisat pisinnaasallu atorneqarnissaat siunertaralugu inuussutissarsiuutit inuillu ataasiakkaat suleqatigiinnissaat pisariaqarpoq. Misigisassianik ineriartortitsinerup pingaartinneqarnerani pitsaaqutit arlalissuupput. Kikkulluunniit misigisassianik ineriartortitsinerumik peqataasinnaapput. Inuussutissarsiuutit assigiinngitsut tamarmik misigisassianik nioqquteqarnermi peqataasinnaapput. Misigisassianik nioqquteqarnerit aqqutigalugit kikkulluunniit inuttut ineriartorsinnaapput, imminnullu pilersorniarlutik imminut nappassinaasumik tunngaveqarlutik pilersitsisinnaallutik.

Nutaamik eqqarsarnissaq pisariaqartipparput, misigisassianillu nioqquteqarneq inuussutissarsiuutini ineriartortitsitassat ilagaat aammalu inuussutissarsiuutit qassiniq sammivillit aqqissuussaaneranni suliniutaaluni. Misigisassanik nioqquteqarneq inuussutissarsiuataavoq inuussutissarsiuutini pingaartinneqartunik nukittorsaasusaaq, soorlu takonariartitsinerumik inuussutissarsiuut. Misigisassianik nioqquteqarnermik ineriartortitsineq aammattaaq piffissamut sivilisuumut eqqarsarnermi takussutissaassaaq nunallu tamat akornanni suliniuteqarnissamik eqqarsarnerulluni.

Nunarsuarmi aningaasarsiornermi ajornartorsiornerup maannakkut inuussutissarsiuutaasut sunneraluarai misigisassianik tunisassiorneq periarfissiilluarpoq. Misigisassianik tuniniaanerup inuussutissarsiuutit nutaatut aallunneqarnissaa nunarsuarmi tuniniaavinni ingerlanneqaleriartortussaavoq. Misigisassianik tunisassiorneq tassaaneruvoq immikkuullarissunik killilimmik tunisassiorneq, taakkulu allanngortikkuminartuupput, tuniniaavinnilu allanngorarnernut piumaneqartullu allanngorarnernut naleqqussaruminartuullutik. Nunarsuarmi tuniniaavinni nalorninartorsiornermi aningaasatigullu inissisimanerup pitsaannginnerani misigisassianik nioqquteqarneq tunisassiornerumut patajaatsumik aningaasaqarniarnissamut tunngavilliissaaq.

Misigisassianik nioqquteqarneq inuussutissarsiutit pingartinneqartussatut pitsaasuussaaq, pisuussutinik pioreersunik tunngaveqarluta aningaasaqarniarnerup ineriartortinneqarnissaa kissaatigigutsigu – aammalumi kulturikkut assigiinngissutit pingartinneqartussaallutik, tassungalu peqatigitillugu misigisassanik immikkuullarissunik tunisassiortutut nunarput nunarsuarmi inissinneqassalluni. Misigisassianik nioqquteqarneq inuussutissarsiutit assigiinngitsut peqatigiinnerannik tunngaveqarpoq, peqataasullu tatigeqatigiinnissaannut qulakkeerinnitsitsissalluni. Eqqaamassavarput ”*kisimiitilluta nukilaattuussaagut – ataatsimoortilluta nukittuujussaagut*”.

Atuarluarisi

Ove Karl Berthelsen

Naalakkersuisunut ilaasortaq

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoqarfik

Aallaqqaasiut

Kalaallit Nunaat misigisassianik pitsaalluartunik nioqquteqarnermik ineriartortitsinissamut periarfissaqarluarpoq. Pinngortitamik, uumasoaqarnermik, eqqumiitsuliornermik kultureqarnermillu, ileqqutoqqanik oqaluattuarisaanermik nunallu pissusaanik immikkuullarilluinnartunik nuna pigisaqarmat misigisassianik nioqquteqarnermik ineriartortitsinissamut ajunnginnerpaamik tunngavissaqarpoq.

Nassuiaammi uani allaaserineqarput kultureqarnermik inuussutissarsiornermillu aallutaqartut misigisassianik tunisassiornermi suleqatigiinnissamik pilerisaarusiornikkut aningaasatigut tuniniaanermilu periarfissaqarluartut. Suleqatigiinnerit iluaqutaasumik pilersinneqarsinaapput, inuussutissarsiutini immikkoortut ataasiakkaat iluanniinnaanngitsoq, kisiannili aamma inuussutissarsiutit immikkoortut immikkoortortaqaarfiillu akornanni. Ullumikkut ileqqusutut isikkoqarpoq inuussutissarsiutini immikkoortut namminneq aallutaqarfimminni kisiannili suliaqartartut, immikkoortullu ataatsimut isigalugit agguataarlugit inuussutissarsiutini ineriartortitsisoqartartoq.

Immikkoortumut ilisarnaataavoq inuussutissarsiutit inuussutissarsiutinilu immikkoortut amerlangaatsiarnerat, inuussutissarsiutillu immikkoortuini ataasiakkaani inuit suliffeqarfiillu ikingaatsiarluarluarput. Tamanna eqqarsaatigalugu inuussutissarsiutini ataasiakkaani inuussutissarsiutillu immikkoortuini ataasiakkaani suleqatigiinnissamut periarfissat killeqarput, tunisassiornermilu periarfissat tamassuma kinguneranik annertunerpaajunatik. Inuussutissarsiutini ineriartortitsinermik inuussutissarsiutinilu periarfissanik nutaanik eqqarsarnikkut aammalu inuussutissarsiutini immikkoortuni suleqatigiinnikkut aammalu nunat tamat akornanni suleqatigiinnikkut aningaasanik amerlaqisunik isertitaqarnissaq periarfissinneqassaaq aammalu suleqatigiiffiusinnaasut taakkunanilu pissarsiviusinnaasut annertusineqarujussuassallutik.

Misigisassianik tuniniaanermik ineriartortitsineq tunngaveqavippoq inuussutissarsiutit immikkoortuini immikkoortullu akornanni suleqatigiinnermi sunniutit annertusineqarnerannik. Ilimagineqartariaqarpoq suleqatigiinneq isertitaqarnerulernissamut periarfissiissasoq, kisiannili pingaaruteqartutut pisariaqarpoq misigisassianik nioqquteqarnerup annertusarnissaa aammalu naleqartitsinerulerup "oqaluttuatsiaq"-miittup kinguneranik tunisassianik tuniniaaneq inuussutissarsiutit immikkoortuisa isiginiassagaat.

Misigisassianik tuniniaanermi aningaasaqarniarnermi periarfissat ullumikkumut atorluarniarnikuunngilagut. Tassunga pissutaasut arlaliupput. Ilaatigut misigisassianik tuniniaasarnep ilisimaneqarnerata annikinneranik – taamatut ilisimasaqalernissaq nassuiaat una aqqutigalugu annertusarniarneqarpoq.

Nassuiaammi apeqqutit uku akineqarput:

- ✓ Misigisassianik tuniniaaneq sunaana?
- ✓ Misigisassianik tunisassiaq sunaana?

- ✓ *Misigisassianik tuniniaaneq sooq ineriartortinneqassava?*
- ✓ *Misigisassianik tuniniaaneq qanoq ineriartortinneqarsinnaava?*

Nassuiaammi 'assersuutitsialak' atorneqarpoq. 'Assersuutitsialaat' arlallit ilanngunnerisigut misigisassianik tunisassionerup ullumikkut ilaatigut qanoq ingerlanneqarneranik atuartoq paasitinneqassaaq. Aammalu misigisassianik tunisassionermi periarfissarpassuarnik assigiingitsunik atuartoq paasisaqarsinnaalluni. Assersuutitsialaat qinerneqarput misigisassianik tunisassiornissaq siunertaralugu misigisassiat suleqatigiinnerillu assigiinngiiaartut takutinniarlugit, takuuk ilanngussaq 1.

Nassuiaatikkut misigisassianik tuniniaaneq aammalu inuussutissarsiutini immikkoortut iluaqtaasumik tassunga peqataasinnaasut ilisaritinneqarput. Nalunaarusiaq aamma periarfissanik unammilligassanillu inuussutissarsiutip ineriartortinneqarnissaanut ilaasunik ilisarititsivoq. Nassuiaammi siunertaavoq misigisassianik tuniniaasernerup ineriartortinneqarnerani paasussutissanik pisariaqartitsinerup erseqqaritsilernissa. Taaneqartunik itisiliineq misigisassianik tuniniaanermik ineriartortitsineq pillugu Pilersaarut Iliuusissatullu Pilersaarut matuma kingorna suliarineqartussatut ilimagineqartumi ilanngunneqassaaq.

1 Misigisassianik tuniniaaneq sunaana?

Misigisassianik tuniniaasut tunisassianik akisunerusunik suliffeqarfiit ineriartortitsinissaannik nutaanik periarfissippaat. Misigisassianik tuniniaanermi atuisut isumaat aallaaviuvoq. Tassa misigisaq tuniniakkamiippoq. Tassani tunisassiornermi aqqummi misigisassiami namminermiinngilaq, kisiannili aalajangersimasumik pitsaassusilimmik misigisaqarnissamik ilimaginninnermiilluni.

Misigisassianik tuniniaanermik nassuiaatit amerlaqaat, nunamiillu nunamut aammalu nunap nunarsuulluunniit immikkoortuiniit immikkoortuinut allanngorarsinnaallutik – apeqqutaalluni misigisassiat atortullu suut sumiiffimmi pineqartumi pissarsiarineqarsinnaanersut.

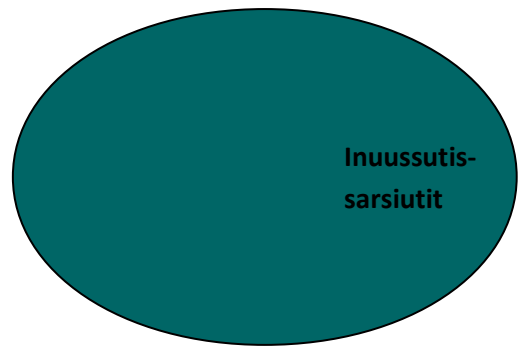
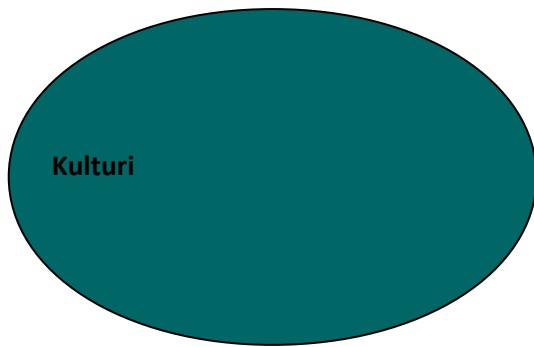
Misigisassianik tuniniaanermik nassuiaat:

Misigisassianik tuniniaaneq ataatsimoortumik taaguut tassaavoq nassaassarsiorneq aallaavigalugu aningaasatigut naleqartitsinerulernissaq siunertaralugu inunnut suliffeqarfinnullu misigisassianik tuniniaanermik pilersitsisunut aamma/imaluunniit taakkunannga tuniniaasunut taaguut.

Misigisassianik tuniniaasut tassaapput inuussutissarsiutit immikkoortuini assigiinngitsorpassuarni kulturimik ingerlatsisut inuussutissarsiortullu. Misigisassianik tuniniaanermik ineriartortitsinermi pisariaqarpoq inuussutissarsiutini immikkoortuni assigiinngitsuni misigisassianik tunisassiornissaq siunertaralugu suleqatigiinnissamat piumassuseqartuniit pisinnaasaqartuniillu aallaaveqarpoq. Misigisassianik tunisassiornermut ilaapput takornariartitsisartut, pisortat namminersortullu eqqumiitsuliornermik kulturimillu ingerlatsiviit, kultureqarnermi peqatigiiffinnillu ingerlatsisut, eqqumiitsuliornermik kulturimillu ingerlatsisut, (eqqumiitsuliornermik inuussutissarsiornermi sanaluttartut, eqqumiitsuliornermik, ilusilersuisartut). Misigisassianik tuniniaanermi pisariaqarpoq ingerlatsisoqarnissaa tunisassiaqarnissaaalu, tassani nutaaliornermi misigisassiat ilanngunneqassallutik tapersiissallutillu (uani eqqarsaatigineqarpoq assersuutigalugu inuussutissat, tunisassianik kingornussanik ilusilersuisarnerup il.il oqaluttuassartaat).

Takussutissiaq 1-imi takutinneqarput inuussutissarsiutini immikkoortunut sorlernut misigisassianik sunik immikkuullarissunik, oqaluttuartermik, naleqassutsimik, ileqqorissaanermik inooriaatsimilluunniit takutitsisunik imaluunniit atuisuusinnaasumut misigisutsikkut atassuteqartitsilersinnaasunik allatigulluunniit qisuariartitsisinnaasunik tuniniaaffiusartuunermit sullissisartuunermulluunniit ilisarnaatinut assersuutit. Takussutissiaq 1-imi takutinneqarput inuussutissarsiutini suliffeqarfiit, inuussutissarsiutini immikkoortut inuillu misigisassianik tunisassiornermut peqataasinnaapput.

Takussutissiaq 1: Kalaallit Nunaanni Inuussutissarsiutini immikkoortut misigisassianik tuniniaanermi peqataasinnaasut

Misigisassianik tuniniaasartunut atuuppoq misigisassiap tunisassiami pingaernerpaajunissaa. Misigisassianik tuniniaasarnermik ineriartortitsinermi piumasaqaataavoq atuisut ujartugaasa, tunisassiap, naleqarnerulersitap aamma unammillersinnaasutsip ilarujussuata misigisassiamik tunisassiamut ilaanissaa. Tassaasinnaapput nioqqutissiat namminneq misigisaqarfiusut (timersornermi pisoqartitsinerit, filmit eqqumiitsulianillu saqqummersitsinerit), imaluunniit immikkorluinnaq pitsaassuseqarnissaat aammalu misigisassiami ilaassasut assersuutigalugu ilusilersuineq, takoqqusaarineq, oqaluttuarneq allatigulluunniit nioqqutissianut kingornussanut takussutaasinnaasut, taamaaliornikkut aallaaviannut tunisassiarineqarnerannullu oqaluttuaq atassuteqarneralluunniit aqutugalugu takoqqusaarutaaniassammat. Immikkoortumi tassani Inuussutissat kulturikkullu pisoqartitsinerit pineqarput.

Misigisassianik tuniniaaneq tunisassianik misigisassarsiortitsinermik isiginnilluni Inuussutissarsiutaavoq.

Misigisassianik tuniniaanermi iluatitsinermut takussutissaq tassaavoq Inuussutissarsiutit immikkoortui eqqumiitsuliornermik ingerlatsiviusut Inuussutissarsiortullu misigisassianik tunisassianik ineriartortitsinermi iluaquseqatigiillutik suleqatigiinnerat. Inuussutissarsiortut tunisassiamik nalingi qaffatsittarpaat assersuutigalugu tunisassianik nalinginnaasunik nassaassarsiorluni immikkullarissunngortitsinikkut assigisaannilluunniit Inuussutissarsiortut aamma Kalaallit Nunaata iluaqutaasumik takoqqusaarinissanut atornerqarsinnaasunngortitsinerisigut.

Inuussutissarsiutit immikkoortui eqqumiitsuliornermik ingerlatsiviusut Inuussutissarsiortunit allanit pingaarutilimmik isumassarsiviusarput. Aammattaaq misigisassianik namminersortuullutik tunisassiorluupput kiisalu kultureqarnermik, kinaassutsimik nassaassarsiorsinnaanermillu takussutissiisuullutik. Inuussutissarsiortut takornariartitsisartullu suleqatigiinnerisigut eqqumiitsuliorlut amerlanerusunut anngussinnaanissaat periarfissinneqartarpoq aammalu eqqumiitsuliat takutinneqarsinaallutik takoqqusaarutigineqarsinnaallutillu, nuna nammineq kisiat eqqarsaatiginagu kisiannilli nunat tamalaat akornanni ingerlatsivinni.

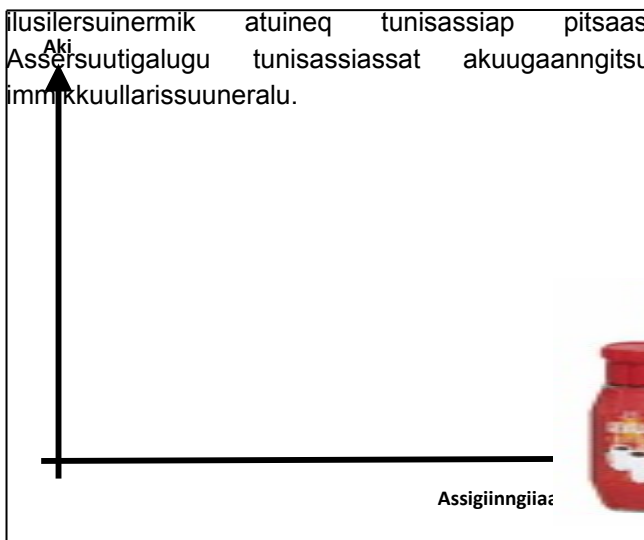
2 Misigisassianik tunisassiat suuppat?

Misigisassianik tunisassiat tassaapput misigisassiat suliffeqarfinit, eqqumiitsuliortunit inuussutissarsiutinilu immikkoortuni tunisassiarineqartatut, taamaammalu misigisassiamik tunisassiap suunerani ajornangitsumik allaaserineqarsinnaanngilaq. Misigisassiatut tunisassiarinerannut ilisarnaatit tassunga taarsiunneqarsinnaapput.

2.1 Migisassiamik naleqarnerulersitsineq

Misigisassiaq tassaavoq tunisassiatut allatuulli tunisassiaq, taamaammallu ineriartortinneqarsinnaavoq, tunisassiarineqarsinnaalluni tuniniarneqarsinnaallunilu. Misigisassiamik tunisassiat aammattaaq naleqartorujussuusinnaapput, soorlu inuiatigiinnut, kulturimik, nunap nunarsuulluunniit immikkoortuanut, naalagaaffimmut takoqqusaarinermi sakkutut.

Misigisassianik tunisassiat assigiinngiaartorujusuuneri ilisarnaataapput. Tunisassiat assigiinngiaarnerutillugit, misigisaq annertunerutilerlugu tunisassiaq akisunerusunnngortinneqarsinnaavoq. Takussutissiami 2- mi takuneqarsinnaavoq kaffimik tunisassiaq nalinginnaasoq qanoq iliorluni annertuumik pitsaassuseqalersinneqarsinnaanersoq, tunisassiassanut tunisassiamut atorneqartunut aningaasartuutinit qaffasinnerungaartumik naleqalersillugu. Assersuutissaavoq nioqqtissiap akuinit tunisassiassaniillu misigisassiatut tunisassiannngorlugu ineriartortinneqarsinnaaneranut, taannalu atuisup/takornariap akisuunngorlugu pisiariumasinnaasarpaa. Tunisassiap assigiinngiaassusianut ilaavoq krusip ilusilersornera, kaffi immulerlugu, milluaaffilerlugu sukkulaatilerlugulu qanoq sassaalliutigineqarsinnaaneranut – aammalu krusip ilisariuminartumik ilisarnaataata atorneqarnera. Takoqqusaarinermi ilisarnaatinik / ilusilersuinerмик atuneq tunisassiap pitsaassusianut atuisumut ilimasutsitsilersarpoq. Assersuutigalugu tunisassiassat akuugaanngitsut atorneqarneri, akia, piginnittussaaneq immikkoollarissuuneralu.

Takussutissiaq 2. Misigisassiamik tunisassiamut assersuut Pine & Gilmoremit, 1999 "From espresso to experience"

Assersuut ajornanngitsumik kalaallit misigisassianik tunisassiaannik ineriartortitsinerinut assingusumik oqaluttuannngortinneqarsinnaavoq, assersuutigalugu kalaallit kaffiat. Kalaallit kaffiat tassaavoq kaffi, imigassat flødelu akoorlugit sanaaq. Kalaallit kaffianni akugisat assigiinngitsunik takussutissiipput: kaffip takutippaa issittumi unnuaq, fløde ilulissatut imigassarlu ikummartitaq naggataatigut kaffimut kuineqartartoq arsarnernik takutitsivoq. Kaffimik tunisassiat tamarmiusumik oqaluttuarineranni ilisarnaatit atornerqarluarsinnaapput.

Kalaallit kaffiata misigisassiatut immikkuullarissutut tunisassiaralugu ineriartortinneqarnissaa periarfissaqarpoq, maannakkumulli tamakkiisunik atornerqanngitsunik. Kalaallit kaffianni kaffip, imigassap flødillu akorneqarnerisa saniatigut kalaallit kaffiat misigisannngortinneqassaaq, kaffip sassaalliutigineranut atatillugu, erinarsormernik aamma tunuliaqutaanik taamatullu soq tunuliaquteqarneranuk oqaluttuarnermik ilagaanni. Imigassiap sassaalliutiginerani oqaluttuassartaanik qanoq sananeqarnissaannik atuisup angerlaassinnaasaanik quppersagaaqqamik ilagaanni tunisassiap misigisassiatut nalinga annertunerulersinneqassaaq. Tunisassiaq pillugu atuisoq atuaqattaarsinnaavoq imigassiarlu angerlarsimaffimmini nammineq sanasinnaallugu, allanillu pisoqartillugu kalaallit kaffiat pillugu oqaluttuaq oqaluttuareqqissinaallugu.

Takussutissat pillugit paasissutissat ajornanngitsumik nassaarineqarsinnaapput, assigiinngiaartuullutilli. Takussutissianik oqaluttuat amerlapput kiisalu kalaallit kaffiat pillugu oqaluttuat amigaataaneri aamma tassaapput imigassiamik tuniniaruminaatsitsilersut takoqqusaaruminaatsitsilersullu.

Kisiannili kalaallit kaffiat annikitsumik suliniuteqarluni misigisassianngortitsisinnaanermut imaluunniit misigisassianik pioreersunik qanoq naleqartitsinerulersinnaanermut assersuutissaqqissuuvoq. Kalaallit kaffiat inuussutissarsiutit assigiinngitsut marluk misigisassianik qanoq ineriartortitseqatigiissinnaanerannik aammattaaq assersuutaavoq. Ingerlatsisut pingasut suleqatigiinnerisigut, tassa neriniartarfiit, ilisarnaataanik oqaluttuamik allaaserinnittup kiisalu oqaluttuurtup suleqatigiinnerisigut, atuisoq kaffisortinneqaannarani immikkuullarissumik misigisaqartinneqarpoq.

2.2 Misigisassiat oqaluttuarnerlu

Oqaluttuarneq misigisassarsioritsinerimi sakkussaalluarpoq. Oqaluttuarneruvoq tassaallunilu oqaluttuatoqqanik oqaluttuarneq imaluunniit inuit inuunerannik nalinginnaasunik oqaluttuarneq. Oqaluttuarneq taamaalilluni qanga pisimasunik oqaluarnerusinnaavoq imaluunniit inuit inuunerisa oqaluttuassartaannik paasisaqarfiusinnaalluni. Oqaluttuarnermik atuinerup tunisassiaq immikkut ittumik pitsaassuseqalersissinnaavaa, taamaalillunilu misigisassiatut tunisassianngortillugu.

"Oqaluttuarnerup sanalukkanik tuniniaanermi atornerqarnera". Jacky Simout, angallassisartoq, oqaluttuarpoq tunisassiaminik pingaarnernik tuniniaanermi eqqumiitsuliat oqaluttuassartassallu atornerqartarnerinik.

Misigisassianik tunisassiat pitsaassusaat aammattaaq qaffassarneqarsinnaapput tunisassiap immikkuullarissuunera isiginiaraanni imaluunniit inooriaatsimik oqaluttuurtuuppat.

"Akunnittarfik siniffiuginnarneq ajorpoq, kisiannili misigisaqarfiusinnaalluni misigisassarsiornermik annertunerulersitsisumik". Erik Bjerregaard, Hotel Arcticiimi pisortaq

nassuiaavoq kalaallit sanalugaannik atuineq akunnittarfimmiinnermi qanoq misigisaqalersitsisarnersoq.

Assersuutip Hotel Arcticimeersup takutippaa akunnittarfiit eqqumiitsuliortullu iluaqusiisumik pitsaaqqusiisumillu suleqatigiinnissaannut periarfissaqartoq. Akunnittarfiup tunisassiaq pingaarneq (unnuineq) misigisassiatut qaffatsippaa, tassa akunnittarfiup unnuineq oqaluttuarnermik ilammagu, Kalaallit Nunaanni pinngortitamik akunnittarfiullu UNESCO-p kingornussassiaata eqqaaniinneranik. Kiisalu sanalugarpasuit akunnittarfiup aaqqissugaaneranut sunniuteqarput. Akunnittarfiup aammattaq eqqumiitsuliortunik suleqateqarneq iluaqutigaa, tassa akunnittarfimmi misigisassat annertusineqarmata. Eqqumiitsiliortut eqqumiitsulianik takutitsivittut akunnittarfik atorpaat. Taamaalilluni suleqatigiinneq akunnittarfiup eqqumiitsuliortullu iluaqutigaat.

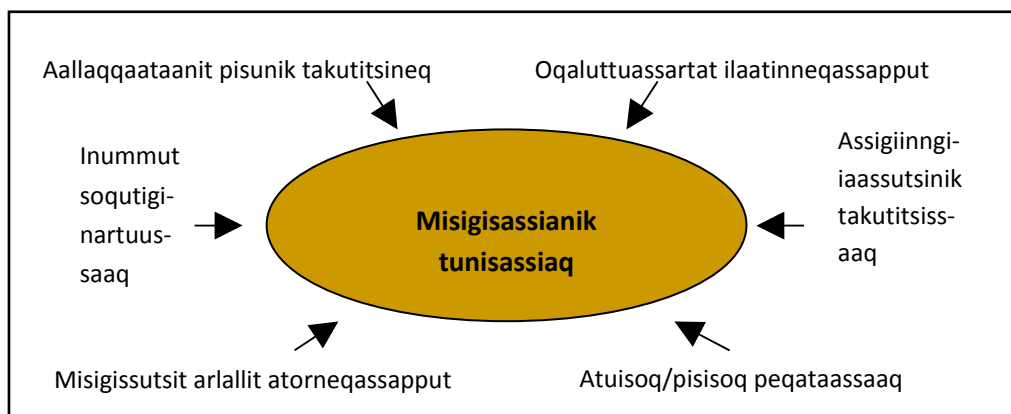
Siunissami oqaluttuarnermik atuineri pisariaqarpoq inuttaasut oqaluttuallaqqissusiannik taassumalu ineriartorteqinneqarnerani periarfissanik paasinninnissaq. Oqaluttuatoqqat oqaluinnarluni maannakkut oqaluttuarineqartartut tunisassianik nunamillu takoqqusaarisarnermi iluaqutaasussamik allaganngortitsisoqarsinnaapput. Tassani suliaqarnermi pisariaqarpoq oqaluttualiortutut pisinnaasat ineriartortinneqarmissaat – oqaluinnarluni oqaluttuat allaganngortinnerat kisiat pinnagu, kisiannili aamma oqaatsinut arlalinnut nutserneqarnerisigut.

2.3 Oqaaseq nutaaliorsinnaaneq qitiuvoq

Nutaaliorsinnaaneq misigisassianik tunisassiornerup ineriartortinneqarnerani pingaaruteqartumik pisinnaasaqarfiuvoq, tassa misigisassianik tunisassiorneq tunngaviusumik tassaamat atuisut immikkuullarissutut isigisaannik tunisassianik pilersitsineq.

“Amerlasoorpassuit nunarsuarmi assigiinngitsorpassuarni immamut aqgartarnikuupput, Kalaallilli Nunaanni ikitsuinnaat aqgarnikuullutik”. Bo Lings, angallassisartoq.

Taamaalilluni apeqqaalerpoq tunisassianit allaanerusunit misigisassianik tunisassiorsinnaaneq periarfissaqarnermoq. Takussutissiami 3-mi takuneqarsinnaapput allaanerusunik misigisassarsianik tuniniarneqarsinnaasunillu ineriartortitsinissami pigineqartussat.

Takussutissiaq 3. Misigisassianik tunisassiat pilerneru.

Nutaaliormi unammilligassaq tassaavoq tunisassiat imarisaanni immikkoortut amerlanerpaat ilanngunneqarmissaat. Misigisassianik tunisassiat isikkulersorneranni immikkoortunut qulaani taaneqartunut assersuutissaavoq lulissani 2008-mi tunisassianik ineriartortitsinermi nutaamik eqqarsarnissaq pillugu isumasioqatigiinneq. Hotel Arcticimi pisortaq Erik Bjerregaard akuersivoq isumasioqatiginnermi tunisassiat misiligutit ilaata ineriartortinneqarnerani misiligutaanissamut.

Erik Bjerregaard, akunnittarfimmi pisortaq, misigisassimik tunisassiap imaa pillugu oqaluttuarpoq: *Siullermik illu issumik ujaqqamillu sanaaq katersugaasiviup eqqaaniittoq pulaarneqarpoq, taassuma kingorna angerlassimaffik nutaaliaasoq pulaarneqarpoq, taakkua assigiinngissusaat annertoqaaq. Angerlarsimaffimmi nutaaliampiipooq arnaq utoqqasaaq Qaanaami illumi issunik ujaqqanillu sanaami meeraalluni najugaqarnikoq.*

Illu issunik ujaqqanillu sanaaq qanga pissutsinik nammineq takutitsivoq. Angerlarsimaffik sulii napavoq illut issunik ujaqqanillu sanaat sanaartukkanik nutaaliaasunik taarserneqarneranniit ukiorpassuit qaangiuttut. Illu issumik ujaqqamillu sanaaq aamma oqaluttuarisaanermut ilaavoq, tassa illup qanoq pisatsersugaanera pulaartut takusinnaammassuk, sanaartormilu atortut aammalu illulioriaaseq suna atornerqarnersoq paasisaqarfigisinnaallugit. Assigiinngitsorujussuaqarnera angerlarsimaffimmut nutaaliaasumut taassuma kingorna pulaarnermi malunnarsivoq aammalu arnaq utaqqasaaq angerlarsimaffimmi najugaqartoq assigiinngissutsimik annertusisitsivoq qangalu illuni issunik ujaqqanillu sanaat paasisaqarfigilersikkamigit, tassami taamaattumi nammineq siusinnerusukkut najugaqarsimagami.

Illu issunik ujaqqanillu sanaaq aamma misissutsitigut misigisaqartitsivoq illu pulaagaq attorneqarsinnaammatt tassaniilu tipi naaneqarsinnaalluni. Bjerregaardip misiliutitut misigissutsini aamma atornerulerpai, tassa qanga pingussat atornerqartartut pinguarinissaannut periarfissaqarmat aammalu nerisassat / tunisassiassat qanga nalinginnaasut uuttorsinnaallugit.

Misigisassianik tunisassiat nutaaliortuunerannut assigiinngitsunik assersuutikkut ersertarpoq – annikitsunik tunisassianiit annertuumik tunisassiormut. Qimussernermi qimussersinnaanermut allagartamik tunisineq ilangunneqarsinnaavoq, kaffimik kissaassummik ilusilersuisinnaanermut periarfissaq, aaveq krusimut assiliartarliullugu tammajuitsuliarineqarsinnaavoq. Tummarfimmik misigisassiaq naleqarnerulissaaq qissiamik sananeqarpat issiavittaalu puisip amianik qallerneqarpat. Taxanik ingerlatsisartup atuisut takkuteqqittarnissaat qulakkeersinnaavaa ingerlatsinermi illut sumiiffiillu saneqqunneqartut pillugit paasissutissiiguni, tikeraarnemullu takussutissiaq tunniukkuniuk. Imeq imiinnaajunnaassaaq Sermersuarmit aaneqaruni suminngaaneertuuneranillu meqqiliisoqarpat.

Tunisassiat arlallit ullumikkut pioreerput. Kisiannili misigisassianik tuniniakkat ineriartorteqqinneqartuarsinaapput, assigiinngiaartunngortinneqarsinnaallutik tuniniakkanullu allanut ilanngunneqarsinnaallutik. Misigisassiat ilarpassuunik tuniniaanermi iluatsitsinissamat apeqqutaavoq tuniniakkanik ineriartortitsisoqarnersoq immikkuullarissutullu saqqummersinneqarsinnaajuarpata.

”Isumassarsiorsinnaassuseq kisimi killiliisinnaavoq. Tunisassiatta pitsanngorsarnissaat tamatigut suliniutigisarparput, tunisassianik ineriartortitsineq” Erik Bjerregaard, akunnittarfimmi pisortaq.

2.4 Allatut inuuneq

Misigisassiatut tunisassiamut ilisarnaataavoq tunisassiaq atuisup misigissusaanut attuisitsisarmat imaluunniit inuup avatangiisiinik minnerunngitsimillu imminut paasinninneranik allannguisarluni. Kingullermik taaneqartoq pisinnaavoq takornarissap nutaamik kinaassuseqarlersinneqarneranut assersuutitut ulluinnarnilu taassuma inuuneranik allaassutaasimasinnaasunik takutitsinermut. Takomariaq tunisassiamik misigisassiamik neqeroorfigineqartarpoq immikkuullarissuusumik, tassa inuit marluk aappamik ulluinnarni inuuneranut assigiimmik qisuariarneq ajormata, ullullu marluk assigiissuusaratik.

Takomariaq piffissami sivikitsumi inuup allap inuuneranik misigitinneqarmat, takomariaq takutinneqarpoq assersuutigalugu savaateqarfimmi inunerup qanoq ittuusinnaaneranik, illumi issunik ujaqqanillu sanaami najugaqarneq qanoq ittuunersoq, sanalugaq qanoq sananeqartarnersoq.

Ilaatigooriarlunga (...) takornarissat misiliinissaannik akuerisarpakka, namminneq maluginiassammasuk saaneq qanoq manngertigisoq. Kristian Fly, sanaluttartooq

Atortut avatangiisillu, unnuiffiit nerisalluunniit qanoq pilluakataarnartigineri iluatsitsinermut takussutissaanngillat, kisiannili ulluinnarni inuunerup atuisup ulluinnarni inuuneranit qanoq allaatiginera.

Misigisassianik tunisassianik atuisoq peqataasarpoq. *Misigisaqarneq* tassaavoq peqataaneq. Tupilannik tuniniaanermut atatillugu, tuniniaasoq tuniniaanermi tupilaap qanoq isumaqarneranik oqaluttuuartillugu atuisoq oqaluttuamik tusarnaartinneratigut peqataatinneqalersarpoq taassumalu qanoq isumaqarneranik isummersortilerlugu. Nioqutissiaq pisiaq misigissuseqarfigineqalersarpoq atuisorlu misigisaqartinneqalerluni.

2.5 Tunisassianik atuisup pisariaqartitaanut naleqqussaaneq

"... nioqutissiakka atuisup pisariaqartitaanut naleqqussarumasarpakka". Bo Lings, angallassisartooq.

Misigisassianik tunisassiat immikkuullarissut pilersinneqarsinnaapput ugartorneqartunik immikkut ittunik, pisisartut piumasaqaataannik malinninnikkut. Qulaani issuarneqartup takutippaa angallassinertit pisisartut pisariaqartitaanut kissaataannullu qanoq iliorluni naleqqussarneqarsinnaanersut.

Tunisassiaq pisisartumut allarpassuarnik iliuuseqarluni naleqqussarneqarsinnaavoq assersuutigalugu pisisartunut aalajangersimasunut oqaluttuarnerit allangorartinnerisigut naleqqussarnerisigulluunniit, eqqumiitsuliat immikkut ittut saqqummersitat ataqatigiissarnerisigut imaluunniit tunisassiamut atorneqartut immikkut ittut ataqatigiissarnerisigut.

Gitte Nestel, Nipisami sutorniartarfimmi pisortaq aaqqissuussineq 'Eqqumiitsuliaq uuttoruk' pillugu : *"Eqqumiitsuliortut igasullu saqqummersitsivimmi uummaarissumik peqataapput, sulinerminni ataavartumik imminnut isumassarsisittarnermikkut".* Katersugaasivimmut pulaartut eqqumiitsuliat takunissaannut periarfissaqarput, nerisassat uuttorsinnaalugit igasullu oqaluttuurtut tusarnaarsinnaalugit nerisassiornerminni igaassanillu aalajangiinermi qanoq isumassarsisinneqarsimanerminnik.

Tunisassiap misigisassartaa aamma tunisassiap tuniniarneranut atatillugu sullissinikkut annertunerulesinneqartarpoq. Sullissinermik aamma sullissinermik eqqarsartariaaseqarneq assigiinngitsorujussuusinnaavoq, tassaasinnaalluni misigisassiat assigiinngiaartuuneri, suut neqeroortigineqarnersut aammalu pissarsiariuminartuuneri, kiisalu tunisassianik pisiniarfimmi nittartakkamiluunniit tuniniaavimmi qanoq saqqummersineqarnersut. Sullissinermi aamma pineqarpoq angallassinermi, sanaluttarfimmi, pisiniarfimmi pisisup tuniniaasullu imminnut attaveqaqatigiinnerat. Sullissinermi aamma pineqartarpoq tunissutissamik pisinermi poortuutissap naleqquttup atorneqarnera aammalu tunissutissat kortimik ilanissaanut periarfissaqarneq.

Tunisassianit misigisat aamma tassaapput tunisassiap saqqummersinneranut atatillugu oqaluttuariaaseq isumaginninnerluunniit.

"... igalaamineq aalajangersimasumik qaamanermik seqertiffigineqassappat isumagisarpara igalaaminerup qaamanermik seqertiffigineqarfissaanut inissinnissaa" Buuti Pedersen, igalaaminernik eqqumiitsuliortoq

Pisartup pisariaqartitaanik akuersinermi qitiuvoq neqeroorutinik tunisassiorlut atasiakkaat neqeroorutigisinnaasaannik pisartut ilimagisaannut naleqqussaaniarneq.

Nutaanik tunisassiornissaq pisariaqavinnigilaq, kisiannili tunisassianik pioreersunik atuisut ilimagisaannut taakkunungalu akisuginanngitsunik naleqqussaaneq. Pisariaqarpoq tunisassiorlut aperinissaat takornariat suna takorusunnerlugu takkunnertut – nunamut sumiiffinnullu tikeraarnissamik aalajangerminni suna ilimagineraat? Allatut iliortoqarsinnaavoq, tassa tunisassiap suup pisarinissaanik pisartuq sunik ilimagisaqarnersoq? Piniartuunerup, qaannamik kinngusaqattaarnerup imaluunniit nunap inuiviunerup allatukajaajuneranik ilimasuttoqarpa? Tassaappat qaqqat, kassut, nunap issittumi immikkoortuunera? Nunap ineriartornerani nutaangitsut nutaallu assigiinngissutaat takujumaneqarpa?

2.6 Takussutissat naleqassusaannik, meqqilersuineramik ilisarnaatinillu atuineq

Misigisassaqaarneq tassaavoq atuisartup tunisassiamut ilimagisai. Misigisassaq tassaasinnaavoq taamaallaat *Kalaallit Nunaanni* misigineqarsinnaasoq imaluunniit *Kalaallit Nunaata* misigisaqarfiginissaa. Siulleq taaneqartoq tassaasinnaavoq nunarsuarmi illoqarfiit najugaqarfigineqartut avannarlarsaannut Qaanaamut angalaneq misigisassarsiornerlu. Kingulleq tassaasinnaavoq taskeq kalaallit amiutaannik sanaaq Internetikkut pisarisaq. Tunisassianik immikkuullarissunik pilersitsinissaq pineqarpoq. Nunarsuarmi illoqarfiit najugaqarfigineqartut avannarlarsaannut tikeraarnee misigisassaavoq immikkorluinnaq ittoq. Kalaallit Nunaanniit puisit amiinik pisineq piniartuunermik oqaluttuassartap ilagaa, taamaammallu aamma tunisassiaq immikkuullarissuulluni.

Nunap nammineq ilisarnaataanik naleqassusianillu atuineq atuisunik misigissuseqalersitsisoq misigisassiamik tunisassiamut iluaqutaasumik ilanngunneqarsinnaavoq.

Nanoq uumasuuvuq nunarsuarmi amerlanernit ilisimaneqarpoq Kalaallit Nunaannullu tunngatinneqartartoq. Nanoq taamaalilluni Kalaallit Nunaanninngaaneersutut tunisassianik tuniniaanermi ilisarnaatinngortinneqarsinnaavoq. Nanoq Kalaallit Nunaannut atasunngortinneqarpoq. Misigisassiap tunisassialluunniit nannumut atatinneqartup ilimanarsisippaa nioqqutigisaq Kalaallit Nunaanninngaaneersuusoq, nanoq piviusumik Kalaallit Nunaanniiginnanngikkaluartoq.

Nanoq aammattaaq atuisumik misigissuseqarlersitsivoq. Uumasuq takujuminartuuvuq, immikkuullarissuulluni, ataqqinassuseqartutut isikkoqarluni bamsillu nuannissusianut attuumatinneqarluni. Misigissutsit tamarmik tassaapput misigisassanik tunisassianut ingerlaannaq tunngatinneqalersut, nanoq misigisassianut ilaanissaa eqqarsaatersuutigineqalissappat.

Tunisassiaq immikkuullarissunngortinneqarsinnaavoq, taamaalillunilu meqqilersuineramik, ilisarnaateqarnermik normulersuineramik allanilu misigisassiatut tunisassianngortinneqarsinnaalluni il.il.

"... normulersuineramik igalaaminernik oqaluttuassaq oqaluttuarineqartarpoq skålit qanoq amerlatigisut tunisassiarineqarsimanertut, ukioq suna sanaajunertut, igalaaminiliorfimmi sorlermik il.il." " Suliaq aqqutigalugu oqaluttuarsinnaaneq pingaartuuvuq – igalaaminernik eqqumiitsulianik naleqalersitsinerusarpoq." Buuti Pedersen igalaaminernik tunisassiornini aalajangersimasunik amerlassuseqartut normlersukkallu pillugit.

Meqqilersueriaaseq, ilisarnaatit nalunaarsuinerillu allat siunissami atorineqassappata taakku atorineqarnerinik ataavartumik misissuisarnissaq pisariaqarpoq. Meqqilersueriaatsip eqqortumik atorineqarneranik meqqilersuinermik, tunisassianillu meqqilersueriaatsimi piumasaqaatit siunertallu malinneqarnerinik pisartuq tatiginnissinnaasariaqarpoq. Aammattaaq meqqilersuineramik,

nalunaarsuinernik il.il. atuinermi tunisassioortunit pisisartunillu paasiuminartuussapput atoruminartuussallutillu

Kristian Fly-p, sanaluttartup, eqqarsaatigaa tamanna qanoq piviusunngortinneqarsinnaanersoq *"ilisarnaatinik, meqqinik akuersissutinilluunnit immikkut ittunik sananikkut, taamaalilluni eqqumitsuliap kimit sananeqarnera takuneqarsinnaaniassammat"*.

Meqqilersueriaatsit sakuupput kalaallit tunisassiaasa pitsaassusaannik qulakkeerinninnermi atorneqarsinnaasut. Meqqilersueriaatsiat aammattaaq atorneqarsinnaapput tunisassioortut nunanit allaneersut tunisassiaannut assingusunik kalaallit tunisassiarisaannik takutitsinnermi aamma nunap immikkoortuini assigiinngitsuni tunisassianik tunisassioortullu assigiinngitsut tunisassiaannik immikkoortiterissutaasinnaasut.

3 Misigisassianik tuniniaanermik ineriartortitsineq soq suliniutigineqassava?

Misigisassianik tuniniaaviit angisoorujussuuput tuniniaaviillu amerliartortutik

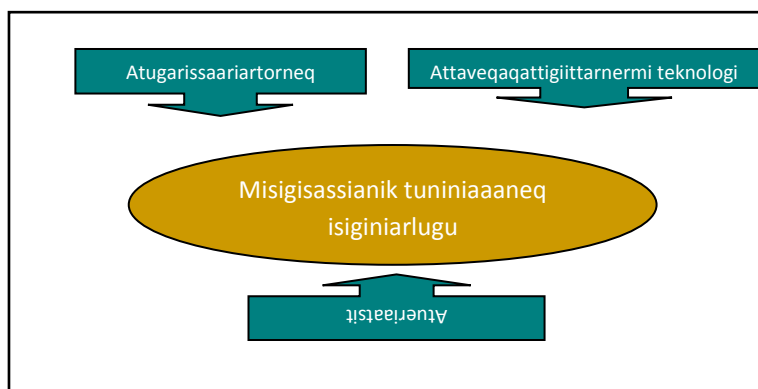
Misigisassianik tuniniaaneq nunat tamat akornanni inuussutissarsiutaavoq annertusiartortoq. Misigisassianik tuniniaaneq inuussutissarsiutitut piffissami 2000-2005 ukiumut 9%-it missaanni annertuseriartarpoq, inuussutissarsiullu sulii alliaartortuni. Misigisassianik tuniniaaneq nunarsuarmi alliaartornerpaajuvoq. Europami nunani nunarsuarmi silarsuup immikkoortaanut allanut sanilliullugu alliaartornerpaajuvoq.

Pissarsivik: Creative Economy Report 2008, United Nations 2008.

Immikkoortumi ataaniittumi nassuiarneqassaaq pissutsit misigisassianik tuniniaanermut nunarsuarmi tuniniaavinni ullumikkut pingaaruteqarnerpaajusut.

3.1 Nunarsuarmi tuniniaaviit

Kalaallit Nunaat kulturikkut, pinngortitami pissutsinik tunngaveqartutut issittumiittutullu misigisassianik tunisassianik tuniniaavinni peqataassalluni tunngavissaqarpoq. Pisariaqarporli paasineqarnissaa nunarsuarmi allanngoriartornerit suut misigisassianik tuniniaanermik ineriartortitseqataasimanersut. Takussutissiaq 4-mi takutinneqarput pissutsit pingasut pingaaruteqartut, misigisassianik tuniniaasarnerup annertuumik ineriartorsimaneanut tapersiinikut.

Takussutissiaq 4. Pissutsit pingasut misigisassianik tuniniaanerup ineriartorneranut pingaaruteqartut.

3.1.1. Atugarissaariartorneq

Inuuniarnermi atugassarisat pitsanngoriartornerat misigisassanik ujartuinnermut tunngaviupput. Inuit inuttut immikkuullarissuunissaminnik pisariaqartitsineruleraluttuinnarput inunnillu allanit allaanerorusunnerullutik. Tassunga atatillugu atuneq qitiuvoq. Kinaassutsitsinni *kinaanerput* aallaavigalugu pilersinneqarneq ajorpoq kisiannili *qanoq iliornitsigut*. Nunarsuarmi kitaani inuit amerlanersaannut atuuppoq timikkut inunnillu attaveqartarnikkut pisariaqartitat pigineqartarnerat, kissaatigisanillu piviusunngortitsinissaq pingaaruteqarnerugaluttuinnarpoq. Tamanna atuinikkut takuneqarsinnaavoq. Naleqassutsit, isummat misigissutsillu siusinnerusumut sanilliullugu atuinermut pingaaruteqaleraluttuinnarput, tassani timikkut pisariaqartitat nioqutissiallu atorneqarluarsinnaaneri pingaaruteqarnikuullutik. Taamatuttaaq pingaaruteqalernikuuvoq nioqutissiap aalajangersimasup *ilisarnaataa* aqutigalugu naleqassutsit aalajangersimasut ilaannik takutitsinissaa. Ullumikkut atuneq tunisassianut sullissinernullu nuukkiartorpoq, tassani misigisassiat naleqassusii ilaatinneqaraluttuinnalerlutik.

3.1.2 Attaveqaqatigiittarnermi teknologi

Misigisassanik ujartuineq pivoq inuunermi atugassarisat isertitallu annertusiartornerat pissutigalugu. Inuit immikkuullarissuunermik pisariaqartitsiartorput. Tassunga atatillugu atuneq qitiuvoq. Kinaassuseq taamaallaat pinngorneq ajorpoq *kinaanitsigut*, kisiannili aamma *iliuserisatsigut*. Nunani killerni inuit amerlanersaannut atuuppoq tunngaviusumik, timikkut inuttullu atugaqarnikkut pisariaqartitat matuneqarnikuunerinik, kissaatinillu angusiniarnermi pisariaqartitat pingaarneruleriartorput. Tamanna atuinikkut takuneqarsinnaavoq. Naleqassutsit, isummat misigissutsillu atuinermut siornanit pingaarneruleriartorput. Taamatulli pingaartunngornikuuvoq nioqutissiap naleqassutsinik aalajangersimasunik takutitsinissaa nalunaaruteqarnissaalu. Ullumikkut atuneq pineqarput tunisassiat sullississutillu taakkunani misigisassiat naleqqassusii ilaajartuinnarlutik.

Tusagassiuutit, takoqqusaarutit, interneti inniminneeriaatsillu elektroniskiusut allassimasullu atuisup misigisassianik paasissutissanik pissarsinissaa ajornannginnerulersippaat, taassumalu kingorna pisialalugit. Paasissutissisarnermi attaveqaqatigiittarnermilu teknologimi ineriartornerup misigisassiat nutaanik tunisassiaqalersippaat, takoqqusaaruteqarsinnaalersillugit siaruarsinnaalersillugillu. Misigisassanik ineriartortitsineq taamaalilluni teknologip ineriartorneranit ikorfartorneqarpoq annertusineqarlunilu.

3.1.3 Atueriaatsit

Neqeroorutit amerlanerusut. *"Ujartuisoqartillugu annertuumik takoqqusaaruteqarnikkut neqerooruteqalersarpoq"*. Ujartuineq akuerineqarpat misigisassianik nioqquteqarnermi annertuumik ineriartortitsisoqarnissaa periarfissaqartorujussuuvoq. Taamaalilluni pineqalerpoq ilaatigut atuisut ujartugaannik eqqortunik neqerooruteqarnissaaq – ilaatigullu atuisut pisariaqartitaannik neqerooruteqarnissaaq. Tuniniaaviit annertoorujussuupput tunisassioortullu ujartuinerit annertusiartortut malissinnaappatigit tunisaqarnissamat periarfissaqaqaaq.

3.2 Piffissap takornariaqarfiulluartartup sivitsorneqarnera

Misigisassanik tuniniaasarnerp ineriartortinneqarnera kinguneqarsinnaavoq piffissap takornariaqarfiusartup annertuumik sivitsorneqarneranik. Misigisassianik tunisassioortut imaaginnanngilaq piffissami takornariaqarfiulluartartumi taamaallaat ingerlatsisassasut, umiarsuillu takornariartitsisartut aasaanerani qaammatit pingasut ingerlaneranni tikittarnerini taamaallaat ingerlatsisoqartariaqarani. Misigisassianik tunisassioorneq ukioq tamaat ingerlanneqarajuttarpoq, tassa tunisassioorneq tunisassianillu ineriartortitsineq takomarissat tikittarfiisa nalaanni kisimi pisariaqanngimmat. Taamaalillunilu misigisassianik tunisassioortut aningaasanik isertitsinissamat periarfissaqarput, ukioq naallugu ingerlanneqarsinnaasumik.

Misigisassianik nioqquteqartarnerup takornariartitsinermut inuussutissarsiummut ataqatigiissarneratigut inuussutissarsiutit taakku marluk isertitarisartagaasa annertusarnissaat periarfissinneqassaaq. Tassunga atatillugu pingaartuuvoq paasissallugu misigisassianik tuniniaaneq takornariartitsinerup assiginnigkaa – kisiannili takornariartitsisarnermut *tunngasuusoq*. Nunamut tikeraartut / takonarissat tassaapput misigisassianik tunisassianik nioqquteqarnermi tuniniaavusartut pingaarnerit, kisiannili nunap iluani aamma tuniniaasoqarsinnaavoq. Misigisassiat illoqarfiit akornanni maani najugalinnut aamma tuniniarneqarsinaapput

3.3 Inuussutissarsiutit immikkoortuisa akornanni suleqatigiinnikkut nukittorsaasoqassaaq

Misigisassianik tuniniaasarnerup ineriartortinneqarnera arlalinnik iluaquteqarpoq. Misigisassianik tuniniaasarnerup ineriartortinneqarnera nammineq suliuniuteqarfiuvoq inuussutissarsiummik nutaamik ineriartortitsinerit aningaasarsiorfigineqarnissaanik periarfissalik. Misigisassianik tuniniaasarnerup ineriartortinneqarnera aammattaaq inuussutissarsiutit immikkoortuinik ataasiakkaanik nukittorsaaqataavoq. Misigisassianik tunisassiorneq pingaartumik suleqatigiinnikkut ineriartortinneqassaaq. Inuussutissarsiutit immikkoortuisa akornanni suleqatigiinnerit inuussutissarsiutit immikkoortuinik ataasiakkaanik nukittorsaaqataasinnaavoq aammalu inuussutissarsiutit immikkoortuisa tunisassiaannik niueqatigiittarnikkut takonarissanut nunamullu tikeraartunut tuniniaasarneq annertusineqassaaq.

Misigisassianik tunisassiorneq piffissami takornariaqarfiulluartartumi kisimi ingerlanneqartariaqanngilaq. Misigisassianik tunisassianik tuniniaaneq nammineq piffissami takornariaqarfiulluartartumi ingerlanneqarsinnaavoq, misigisassianilli ineriartortitsineri amerlanernut ilaavoq misigisassianik tuniniagassanik suliniuteqarneq.

Inuussutissarsiutit immikkoortuisa akornanni suleqatigiinnerit qulakkeeqatigitissavaat inuit ataasiakkaat tunisassiornerisa ukioq naallugu ingerlanneqarnissaat, taamaalillunilu ukioq naallugu annertuumik isertitaqarsinnaanermut tapersiissalluni imaluunniit inoqutigii iningaasaqarniarannut ataavartumik tapertaassalluni.

"Ukioq naallugu suliffeqarnissamut periarfissiivoq" Bo Lings, angallassisartooq, misigisassianik tunisassiornerup isiginiarneqarnerani aningaasarsiornissamut periarfissat pillugit oqaluttuarpoq.

Tunisassianik soqutiginninneq ukioq naallugu ingerlanneqarsinnaavoq, imaaginnartariaqaralunilu taamaallaat piffissami takornariaqarfiulluartartumi ingerlanneqartussaaq. Pisoqartitsinerit aaqqissuinerillu inuussutissarsiutini immikkoortut akornanni suleqatigiinnikkut pinngortut, tikeraartunut maanilu najugaqartunut ineriartortinneqarsinnaapput ukiorlu naallugu ingerlanneqarsinnaallutillu.

'Eqqumiitsuliaq uuttoruk'-mik aaqqissuineri iluatsitsineq pillugu: *'Maani ingerlanneqarsinnaanera sinnattugaavoq (...)'*. *"Pitsaassagaluaqaaq kalaallit eqqumiitsuliortut peqataasinnaappata"*. Gitte Nestel, Nipisami sutorniartarfimmi pisortaaq, Kalaallit Nunaanni tassunga assingusumik aaqqissuisinnaaneq pillugu.

3.4 Inuussutissarsiutinik qassiinik sammivilinnik ineriartortitsineq

Misigisassianik tuniniaasarnerup ineriartortinneqarnera inuussutissarsiornermi iliuitsinut pilersaarutinullu maannamut suliarineqareersimasunut ataqatigiissarlugu ingerlanneqassaaq, taassuma ataani ilaatigut takornariatitsisarneq pillugu pilersaarummut. Taassuma saniatigut pingaartuuvoq misigisassianik tuniniaasarnerup ineriartortinneqarnerata pilersaarutinut ilaatigut kultureqarnermi, suliffeqarnermi il.il. suliarineqartunut naleqqussarneqarnissaa.

Misigisassianik tuniniaasarnerup ineriartortinneqarnerani pingaartuuvoq tulleriinnilersuinerit suliniutillu tamarmik inuussutissarsiutit ineriartortinneqarnerisa imminnut nappassinnaanerat paasillugu nunallu kultura ileqqutoqqallu malillugit ingerlanneqarnissaa.

"... suliami kalaallillu kulturiisa ataqqineqarnissaannik akuerineqarnissaannillu pilersitsineq"
Anna Thastum, qilaatersortartoq, misigisassianik ineriartortitsineri kulturip mianerineqarnissaa pingaartuunera pillugu.

"Tunisassianik ineriartortitsineq pissaaq inuit ataqqillugit, ileqqorissaarluni peqataatinneqalissapput, saqqummersitatut misigisoqannginniassammat. Tassunga peqatigitillugu tusaamaneqartoq suujunnaarsinneqassaaq Kalaallit Nunaat katersugaasiviusoq ineriartorfiunngitsoq. Kalallit Nunaat nunarsuarmi nunatut allatuulli ineriartorfioqaaq". Erik Bjerregaard, akunnittarfimmi pisortaq.

Misigisassianik tuniniaasarnerup imminut nappassinnaasumik inuussutissarsitit ineriartortinneqarnissaanut inuussutissarsiutinullu qassiinik sammivilinnut ilaasutut pingaaruteqartut tunngaviuvoq kulturip nunami inuussutissarsiutissatut periarfissatut isigineqarnissaa.

Tunngaviusut malinneqarpata misigisassianik tuniniaaneq inuussutissarsiutinngortillugu ineriartortinneqarsinnaavoq, tassa misigisassianik tuniniaasarneq inuussutissarsiutit immikkuullarissutut imminut nappassinnaasutut ineriartortinneqarsinnaammat, aammalu aalisarnermik, nunalerinermik, nunami inuussutissarsiutini, takornariaqarnermi inuussutissarsiummi inuussutissarsiutinilu allani suliniutinik annertusaaqataassaaq, inuussutissarsiutit qassiinik sammivillit ilaattut.

Misigisassianik tuniniaasarnerup ineriartortinneqarnissaanut tunngavilersuutit

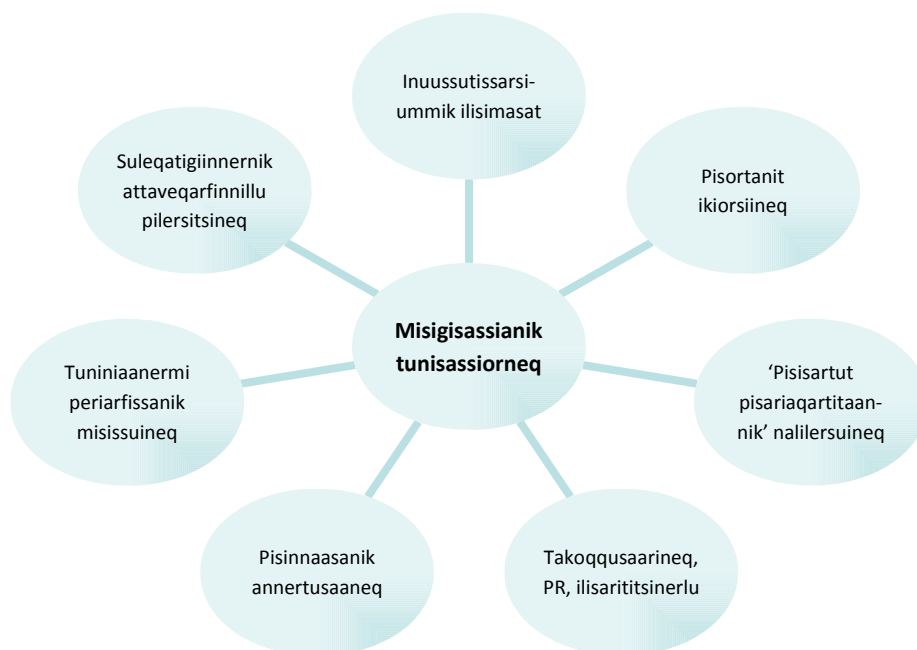
- *Misigisassianik tunisassianik nunarsuarmi ujartuisoqarnera annertusiartortoq.*
- *Piffissap tunisiffiulluartartup sivitsorneqarnissaa.*
- *Inuussutissarsiutit immikkoortuisa akormanni suleqatigiinneq aqqutigalugu inuussutissarsiutit immikkoortuinik ataasiakkaanik nukittorsaaneq – inuussutissarsiutit immikkoortui suleqatigiilissapput niueqatigiilerlutillu.*
- *Inuussutissarsiutinik qassiinik sammivilinnik ineriartortitsineq.*

4 Misigisassianik tuniniaaneq qanoq ililluni ineriartortinneqassava?

Misigisassianik tuniniaasarnermik siunissami inuussutissarsiuatissatut ineriartortitsinermut atatillugu inuussutissarsiuatit immikkoortuisa ataasiakkaat misigisassianik tunisassiornerni periarfissat unammilligassallu. Aamma misigisassianik tuniniaasarnerp ineriartortinneqarnera nunami tamarmi ataatsimut qanoq ingerlanneqarnissaannut pilersarusiornissaq pisariaqarpoq.

4.1 Assigiinngitsutigut ineriartortitsineq ataqatigiissaagaq

Misigisassianik ineriartortitsinermi qassiinik sammilivinnik suliniuteqarnissap eqqarsaatigineqarnissaa pisariaqarpoq. Misigisassianik tuniniaasarnerp ineriartortinneqarnerani aammattaq ingerlaqatigiittunik nukittorsaatnik suliniuteqarnissaq qulakkeerneqassaaq. Tunisassiortuniit soqutiginninneq kisimi naammangilaq aammalu inuussutissarsiuatip ineriartortinnissaanut aningaasaliineq imaluunniit soqutiginnittunut suleqatigiiffissamik pilersitsinissaq imaluunniit ilaannikkooriarluni workshopeqartarneq isumasioqatigiittarnerlu kisimik aaqqiissutaasinnaanatik. Nuna inukitsunnguummat inoqarfiillu isorartuumiimmata inuussutissarsiuatit namminneerlutik ineriartornissaat piumassuseqarfigineqarnissaallu tunngavissaqanngilaq. Aallartitsineq qitiusumiit ilaatigut ikiorserneqartariaqarpoq ataqatigiissarneqarlunilu, suliniutit tunisassiortunit ingerlalluarneqalernissaasa tungaanut aammalu suleqatigiinnerit pisariaqartut imminnut ataqatigiissut pilersinneqareernissaannut kiisalu ineriartoqqinnissamut tunngavissiisumik ingerlalereernissaasa tungaanut. Ingerlaqatigiittunik suliniuteqarnermik isiginninniarnermi misigisassianik tuniniaasarnermik ineriartortitsineq patajaatsoq ingerlatiinneqassaaq.

Takussutissiaq 5. Misigisassianik tuniniaasarnermik ineriartortitsinermi sinaakkutit.

4.2 Misigisassianik tuniniaasarnermik ilisimasat

Misigisassianik tuniniaasarneq nunami maani ataqatigiissarneqarpallaanngilaq takoqqusaarisooqarpallaaranilu. Nunami maani arlalinnik tunisassiorneq misigisassianik tunisassiornermik ingerlataqareersunik, kisiannili tassani ataqatigiissaakkamik suliniuteqartoqanngilaq, inuussutissarsiutillu ineriartortinnissaanut nunami namminermit pilersaarusiortoqarnikuunani.

Inuussutissarsiummut soqutiginnilernissaq aammalu misigisassianik tunisassiornerup isiginiarneqarnissaa pingaarnertut pineqarput. Nassuiaat una sulinermit tassani siullertut alloriarfiuvoq. Nunarsuarmi tuniniaavinni misigisassianik ujartuisoqarnerata saqqumilaarnerunissaa uani pineqarpoq – taamaaliornikkullu misigisassianik tunisassiornermik suliaqarnissap soqutigineqalernissaa. Eqqumiitsuliortut inuussutissarsiortullu inuussutissarsiummi *ataatsimut* suliniuteqarnermi pitsaaqutinik takunninnissaat uani pineqarpoq.

Misigisassianik tuniniaaneq arlalitsigut ersarinnerulersinneqarnissaa pisariaqarpoq. Nittartakkat tamanit takuneqarsinnaasut inuussutissarsiummik pisortanit suliniuteqarfigineqartumik paasititsiniaaviusinnaapput. Inuussutissarsiortut suliniutinut allanut ilannguneqassapput aammalu takornariartitsinermut, nunami inuussutissarsiutinut allanut, kultureqarnermut, ilinniartitaanermik politikkimut suliffeqarnermullu atatillugu pilersaarutinut suliarineqareersunut ilanngunneqassallutik.

Misigisassianik tuniniaanerup ersarinnerulersinneqarnissaani aammattaaq pineqarpoq inuussutissarsiutip oqaloqatigiissutigineqarnissaanut ataatsimoorullugu oqariartaatsinik pilersitsinissaq, oqariartaatsit Kalaallit Nunaanni nutaapajaajummata. Oqaaseq Oqaasilerivimmi

majimi 2009-mi nalunaarsorneqarpoq. Inuussutissarsiummi taaguutinik tassunga assingusunik aammattaaq ersarinnerulersitsisoqassaaq, inuussutissarsiummilu periarfissanik oqaloqatigiinnissamut oqaatsinik ataatsimoorullugu tunngaviusussanik pisariaqartunik pilersitsisoqassalluni.

Inuussutissarsiut tassanilu ineriartortitsinissamut periarfissat pillugit paasissutissat ersarinnerulersinneqassapput. Tamakku pillugit nunamit nunallu immikkoortuinit paasissutissat sanilliuinneqarsinnaasut, Kalaallit Nunaannilu unammilligassat periarfissallu ersarinnerulersinneqassapput. Taamaaliornikkut inuussutissarsiutip nammineerluni ineriartortinnissanut pitsaanerpaanik paasissutissaqarnissaq qulakkeerneqassaaq.

Inuussutissarsiutit sorliit inuussutissarsiutillu immikkoortui sorliit misigisassianik tunisassiornermi peqataanerinik nalunaarsuinissaq pisariaqartinneqarpoq. Qallunaat Nunaat nunat allat ilaatigut akormanni naatsorsueqqissaarinermini inuussutissarsiutinillu nalunaarsuiffinni inuussutissarsiutit immikkoortuinit immikkoortiterinikuuvoq. Inuussutissarsiutit immikkoortuinit nalunaarsuutit atornerqarput misigisassianik tuniniaanermi inuussutissarsiutit immikkoortuisa iluatsitsinerannik ataavartumik nalunaarsuisinnaajumalluni, aammalu misigisassianik tuniniaanermik ineriartortitsinermini pitsaanerpaanik sinaakkusiinissaq qulakkeersinnaajumallugu.

4.3 Tuniniaavinni periarfissanik qulaajaaneq

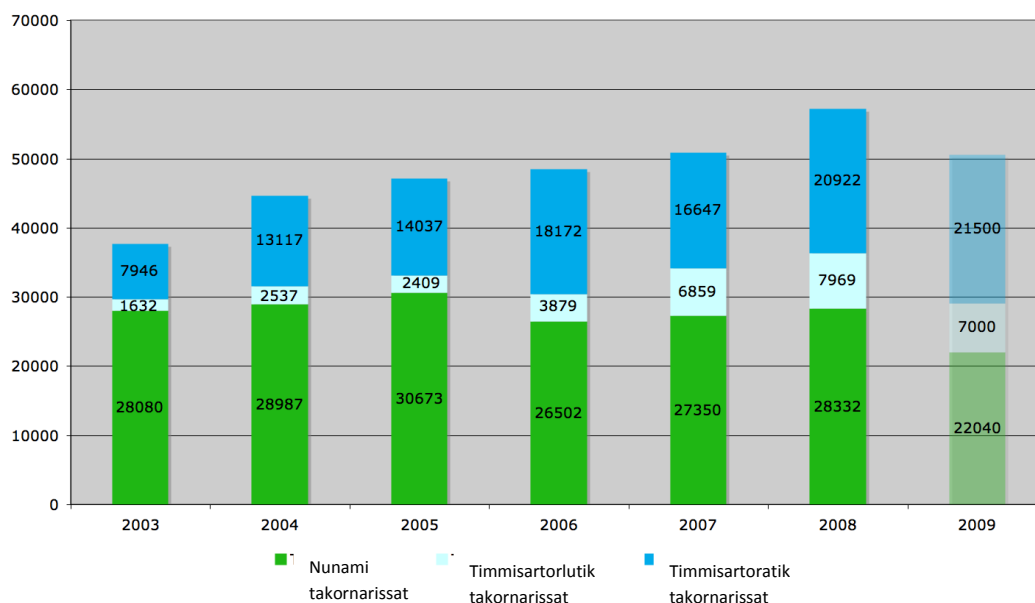
Tunisassiat pisisartut immikkoortuinit tuniniaavimmullu tunngatinneqartarput. Pisisartut immikkoortuinit tuniniaavimmillu ilisimasat annertunerutilugit tunisassiap tassunga tunngatinnissaanut tunisassiorlut ajornannginnerulersitsisarput. Tunisassiorlut ikinnerpaat namminneq tuniniaavinnik nalilersuinissamut misigisassianillu pisisussat pillugit paasissutissanik nalunaarsuinissamut sulisussaqtartarput. Nuna tassani pingaaruteqartumik inissisimavoq.

Misigisassianik tuniniaanermi periarfissat pillugit tuniniaavinnik misissuineq annertoorujussuusinnaavoq, taamaammallu nunarsuup immikkoortuini nunanilu assigiinngitsuni sumiiffimmi Kalaallit Nunaatulli unammilligassanik ilisimasalinnik paasissutissanik pissarsiarluni suleqateqarnissaq pissusissamisoorpoq. Inuussutissarsiummik ineriartortitsinermini pisariaqarpoq inuussutissarsiutip periarfissaanik ersarinnerulersitsinissaq, nunarsuaq tamaat kisiat eqqarsaatiginagu kisiannili aamma nuna nammineq eqqarsaatigalugu. Taaneqartut kingullit pillugit paasissutissat tassaapput paasissutissanik katersuinerit ingerlareersut annertusarnerisigut pissarsiarineqarsinnaasut.

Takornarissat tikeraartullu misigisassianik tunisassianik pingaarnertut pisisartuupput. Taamaalluni takornarissat qassiunerinik, takornarissat immikkoortuisa amerlassusaannik, sorliunerinik, pisisinaassuseqarnerinik, nunamik qanoq soqutiginnitsiginerinik ilisimasat annertusinissaat pisariaqarpoq.

Nunami Namminermi Takornariartitsineq pillugu Pilersaarut 2008-2010 tunngavigaluguunami namminermi takornarissanik nakkutiginninneq pillugu Naatsorsueqqissaarisarfimmik suleqateqarneq pilersinneqareerpoq. Misigisassianik tuniniaanermi tunisassiani takornarissat pingaarnertut tuniniaaviummata misigisassianik tuniniaanerup ineriartortinnissaa siunertaralugu siunissami tuniniaavinnik misissuineq takornariaqarnermi pilersaarusiortut suleqatigalugit iluaqutaasumik ineriartortinneqarsinnaavoq. Nunami takornarissat amerliartorput – kisiannili nunarsuarmi aningaasarsiornerup ajornartorsiorfigineqarnera pissutigalugu 2009-mi ikileriarloqarnissaanik ilimaginninneq sillimaffigalugu.

Kalaallit Nunaanni takornariaqarneq

Takussutisiaq 6. Kalaallit Nunaanni takornarissat amerlassusaat, 2003-2009.

Pissarsivik: Naatsorsueqqissaarisarfik. 2009-mut kisitsisit nalilersorneqarput ukiuni kingullerni ineriartorneq tunngavigalugu, nunarsuarmi aningaasarsiornerup ajornartorsiorfigineqarnerata kingunissaanik ilimagisat tassunga ilanngullugit.

Takussutissiaq 6-imi takutinneqarput timmisartorlutik umiarsuarnillu takornarissat amerlassusaat. Takussutissiaq paasissutissiivoq nunamut tikeraat amerlassusiannik, kisiannili tikeraani pisisartut immikkoortui periarfissaasut sorliuneri takutinneqaratik. Misigisassianik tuniniaavigineqarsinnaasut pisisartut immikkoortuini pingaarnerit sisamaapput: (1) Tikeraat sulinermut, sulinermut atatillugu angalanermut, isumasioqatigiinnermullu assigisaannullu tunngatillugu nunamut tikittut; (2) tikeraat; (3) timmisartorlutik takornarissat, kiisalu (4) umiarsuarlutik takornarissat. Taassuma saniatigut nunami maani najugaqartut pisisartuupput. Immikkoortut taakku tallimat immikkut tuniniaaviupput, tamarmik tunisassianik immikkut ittunik ujartuisut. Taakkunani periarfissat paasiniaarneqassapput.

4.4 Atuisartunik misissuinerit

Tikeraat / takornarissat immikkoortunut sorlernut inissinneqarsinnaaneri apeqqutaatinnagu takornarissat tikeraarnerminni nunallu neqeroorutaanik sunik misigisaqarnissamik ilimagisaqarneri misissussallugu pingaaruteqarpoq. Tikeraaq iluarisimaarinnittoq tikeraaqjissaaq nunamillu misigisassarsiorfigineqarsinnaasunillu tikeraarsinnaasunut allanut inassuteqaateqarajunnerusarluni.

Takornarissat nunamut tikeraarfimminni ilimigisaat misigisassianik tuniniaanerup ineriartortinneqarnerani aallaaviussapput. Taamaalilluni misigisassianik tunisassiornermi apeqqutaalissaaq ilimagisat aallaavigalugit pilersitat piviusunut qanoq naleqqutsiginersut. Misigisassianik tunisassiornerit paasivaat tunisassiat suut pisisartut / atuisut ujartugarineraat? Atuisartunik misissuineq assigiinngitsunik apersuinermit tunngaveqarsinnaavoq aamma / imaluunniit pisisartuusinnaasut toqqakkat katiterlugit. Naatsorsueqqissaarinermi nunat allat pineqartumi tassani misissuiffioreersut paasissutissanik aallerfiusinnaapput taakkunanngaluunniit tunngaveqarsinnaallutik.

4.5 Tuniniaaneq, PR ilisarititsinerlu

Misigisassianik tunisassiat tunineqassapput. Misigisassianik tunisassiorlut tuniniaanermik, PR-imik ilisarititsinermillu suleqatigiinnikkut arlalinnik iluaqutissarsissapput. Tunisassiorlutut kisimiilluni tuniniaanermik PR-imillu ingerlatsineq annertuumik aningaasartuutaasinnaavoq. Ilisarititsineq nammineerluni ingerlanneqarsinnaanngingajappoq. Inuussutissarsiutini immikkoortut inuussutissarsiutiniluunniit immikkoortut iluanni tunisassiorlut arlallit akornanni suleqatigiinnikkut aningaasartuutit avinneqarsinnaapput aammalu tuniniaanermi atortunut siunnersortinullu suliamik ilisimasaaqarlutunut aningaasaliisoqarsinnaalluni.

Tuniniaaneq ingerlanneqarsinnaavoq pisisartunik ataatsimeeqateqarnerni peqataanikkut, naqitat paasissutissiissutillu atorlugit, nittartagaliornikkut internetimilu tuniniaaviliornikkut, imaluunniit saqqummersitsinerni assigisaannilu misigisassianik takutitsinikkut. Tuniniaanermi atortut naleqqussarneqarsinnaapput apeqqutaalluni pisisartut immikkoortui sorliit anguniarneqarnersut. Pisisartut immikkoortui aalajangersimasut anguniarlugit oqaatsit oqartariaatsillu, ilusilersukkat assilissallu atorneqassapput. Mailikkut, sianernikkut nittartakkatigullu tuniniaaneq aammattaaq nalilersorneqassaaq pisisartut sorliit anguneqarnissaannik kissaateqarneq apeqqutaatillugu. Taamatut aamma ippoq, TV-mik radiomillu, aviisunik, takoqqusaarutinik allanillu atuinermi.

"Takoqqusaarutit assilissat oqaatsillu atorlugit aalajangersimasut anguniarneqartarput". Erik Bjerregaard, akunnittarfimmi pisortaq, takoqqusaarutip Sermitsiami ilannginneqartussap inuinnartullu angalasunut tunngatitap aammalu Travel People-mi ilanngussassap ataatsimeersuarnernik aqqissuisunut tunngatitap assigiinngissutaat pillugu oqaluttuarpoq.

Ilisarititsinermik atuineq atorneqartarpoq suliffeqarfiup, inuussutissarsiutini immikkoortup, inuup / tunisassiorlut nioqquutiluunniit naleqartitaanik ersarissisitsiniarnermut tunngatillugu. Ilisarititsineq atorneqartarpoq assersuutigalugu misigisassianik tunisassiap immikkut pitsaaqutaanik ersarissaanissaq siunertaralugu. Ilisarititsineq pisinnaavoq ilisarnaat imaluunniit meqqilersuineq atorlugu.

Branding Greenland-imi nunamik ilisarititsiniarnermi piffissami sivilisuumi nunami ataatsimoorullugu sulinermi oqariaatsit uku atorneqarnikuupput: *Origin, Pristine, Rough, Spirit and Grand*. Taassuma saniatigut oqaatsit pingaarnerit atorneqarput assersuutigalugu "Land of Contrast" aamma "Land of Opportunity". Oqaatsit takutippaat naleqassutsit allamiut ilisarinnissaasaat aammalu nunamik oqaluttuarinnittut taassumalu qanoq isumaqarfigineramik isigineqartut.

4.6 Pisinnaasanik annertusaaneq

Ilinniartitaanermik pisinnaasanillu annertusaanermik ingerlatsineq misigisassianik tuniniaanerup ineriartortinneqarnerani pingaaruteqarput. Pineqarpoq ilinniarsiit pikkorissaanerilli pioreersut imatut aqqissuunneqassasut immikkoortup ineriartortinnissaanut pitsaanerpaamik tunngavissiilluni.

"Assersuutitsialaat"-ni ilanngussaq 1-imiittuni ersippoq ilinniagaqarnerup annertussusia sumillu ilinniagaqarneq nassaassarsiorsinnaanermut misigisassianillu tuniniaanermik apersorneqartunit maannakkut ingerlatsinermut toqqaannartumik atassuteqanngitsut. Kisiannili pingaartuuvoq misigisassianik tunisassiorlissamat taakkuninngalu ineriartortitsinissamat pisinnaasaqalernissaq.

"Amerlaqaat soqutiginnikkaluarlutik pikkorissarnerni assigiinngitsunik peqataaneq ajortut, kajumissuseqartutut misigisimanninnamik imaluunniit sumi aallartissallutik nalugamikku (...) imminnut piumaffiginerusariaqaraluarput. Hans Aronsen, outfitteri, pisinnaasanik annertusaanerup iluaqutaaneramik aningaasaliiffittullu isigineqarnissaata pingaaruteqassusia pillugu – sulinermi aammalu inuttut nammineq ineriartorfittut.

Misigisassianik tuniniaanermik ineriartortitsineq tunisassiorlut eqqumiitsuliortullu suleqatissarsiorsinnaassusiannik tunngaveqarpoq, atuisartut / pisisartut pisariaqartitaannik paasinnissinnaanerinik, aammalu takoqqusaarinissamik pilerisaanissamillu eqqarsarsinnaassusiannik, tuniniaanissamik sullissinissamillu il.il. eqqarsarsinnaassusiannik. Tassani pisinnaasaqarnissaq piumasaqaataavoq.

Eqqumiitsuliortut eqqumiitsuliatik namminerlu suliatik isiginiarnerusarpaat. Takoqqusaarinermi, sulianik aqutsinermi, nassaassarsiorsinnaanermi ineriartortitsinermilu pisinnaasat arlallit assersuutigalugu eqqumiitsuliortut amerlanerpaat pilersitsinerannut ilaaneq ajorpoq. Eqqumiitsuliortut nukissaqartariaqarput imaluunniit ingerlatsisut allat suleqatigiinneranni peqataanermikkut ikiortissarsiorlutik.

4.7 Suleqatigiinneq oqaasiuvoq qitiusoq

Siusinnerusukkut oqaatigineqareersutut misigisassianik tunisassianik ineriartortitsineq qitiusoq. 'Nerisassiat' aamma 'inuit kulturiat' assersuutaasinnaapput. Inuussutissarsiutit immikkoortuisa taakku marluk akornanni suleqatigiinnermik misigisassianillu tunisassianik ineriartortitsinermi ataqatigiissaarinissamut periarfissarpassuaqarpoq. Tunisassiassat nunallu immikkoortuini nerisassianik ilitsersuutit, nerisassioriaatsinik tunisassiassanillu oqaluttuarneq, nunaqarfimmi kultulrimi ileqqutoqqat il.il. Suleqatigiissitsinermi igaassat sutorniartarfillu, sumiiffimmi takornariartitsisartut aammalu nunaqarfimmiut kiisalu tuniniaasartut, tikiffimmi suliffeqarfiit, inuussutissarsiornermut siunnersuisoqatigiit soqutigisaqatigiillu allat suleqatigiinnermik iluaqutissarsisarput.

Inuussutissarsiutit immikkoortuini taakkulu akornanni suleqatigiinnermi siunertat assigiipput: misigisassianik nutaanik ineriartortitsinissaq.

Pineqarsinnaaput ataatsimoorullugu aningaasaliineq, takoqqusaarineq, pisisartut pisariaqartitaannik misissuineq il.il. Inuussutissarsiutit immikkoortui inuillu aallaaviusumik misigisassianik ikitsuinnarnik tunisassiornissamut periarfissaqartut tunisassiorlutik allanik suleqateqarneq iluaqutigisorujussuusinnaavaat. Ataatsimoornermi pisisartut immikkoortuini amerlanerusuneersut pisisartulluunniit immikkoortui amerlanerusut pilerisaaruteqarfigisinnaavaat – tamamik immikkut sunik pisinnaasaqarnertik pinnagu.

"Nunarfimmiuniit tapersorsorneqarpugut (...). Nunaqarfimmiut tamarmik assersuutigalugu nunaqarfiup saligaatsuunissaa peqatigiilluni akisussaaffiginissaanut piareersimapput". Jakob Amossen, angallassisartoq.

Suleqatigiinnerit aamma periarfissiipput tunisassiat ineriartorteqqinnisaannut, pitsaanerusunngorlugit unammillerluarsinnaanngortillugillu. Unammilleqatigiinneq nammineq tunisassiornermut iluaqutaasinnaavoq, tunisassiorlutik immikkuullarissunik ingerlatsinissamut piumassuseqarnerulernissaannut.

Aammattaaq inuit inuussutissarsiutit immikkoortuisa akornanni iluaqutaasumik suleqatigiissinnaapput. Inuussutissarsiorlutik eqqumiitsuliortullu suleqatigiinnerat uani iluaqutissartaqarpoq. Suleqatigiinnermi suleqataasut ataasiakkaat tunisassiamik immikkuullarissut isiginiarnarnissaannut periarfissaqalissapput, ingerlatallu pisariaqartut allat suleqatinut suliaritillugit.

"... tunisassiat assigiiaarsitat suliariuminartuupput". Mikkili Skourup, ataatsimeersuarnermik pisoqartitsinerinillu pilersaarusiortartoq, suleqatigiinnermi pitsaaqutit pillugit oqaluttuarpoq. Mikkili Skourupip suliarisai tassaangillat ingerlatassanik suliaqarneq, kisiannili ataatsimeersuarnermi peqataasunit suliffeqarfinnillu ingerlatassat eqqortunik nassaarnissaq.

Suleqatigiinnermi pitsaaqutit aammattaaq tassaapput tuniniaavinnik nalilersuinikkut aammalu tuniniaanerit ataqatigiissarnerisigut nunat tamat akornanni tuniniaasinnaalerneq. Tassaasinnaapput nunani allani ujartukkanut tunngatillugu ileqqulersuutunik nutaanik misissuinerit – misigisassianik pisisartut akornanni. Piffissaq sivisunerusoq eqqarsaatigalugu nutaaliomerit siuarsassavaat, aallarnisaasoqartilerlugu suliniutinillu nutaaliortunik aallatitsisoqartalerluni.

Tuniniaaviit allanngorartuarmata pisisartullu ilimagisaat ujartugaallu allanngorartuarmata misigisassianik tunisassiat assigiinngitsut misigisassianillu tunisassioriaatsit piffissap ingerlanerani aamma allanngorartuartaqarput.

”Tunisassianik ineriartortitsinnermi piffissarujussuaq atorneqartarpoq, immikkulli suliniuteqarneq pitsaasumik pissarsiviusarpoq”. Jacky Simoud, angallassisartoq, nammineq tunisassiat namminerlu unammillersinnaassuseq pitsanngorsarniarlugit suleqatigiinnerup pisariaqassusia pillugu oqaluttuarpoq.

Misigisassianik tunisassianik pisisartut pitsaanerpaamik takutitsisarput misigisassianik tunisassiap ilimagineqartussatut kissaatigineqartumut naleqquttuuneranik ujartukkallu suunerinik. Pisisartup pisariaqartitaanik ilisimaarinninneq pisisartullu pisariaqartitaanik pitsaanerpaamik malinninnissamik paasiniaanissaq piffissaajarnartorujussuusinnaavoq.

Pineqanngilaq pisariaqartitarinngisanik suleqatissarsiorneq, kisiannili pineqarpiarluni *eqqortunik* suleqatissarsiorneq. Attaveqatigiillernerit namminneq siuariarnissamut qulakkeerinnitsinngillat.

Suleqatigiinnermi pitsaaqutit amerlaqaat:

- *Suleqatigiinnerit pisinnaalersittarpaat pikkoriffigisamik suliaqalersinnaaneq suleqatillu pisinnaasat pisariaqartut sinnerinik pissarsivigalugit.*
- *Periutsinik ineriartortitsineq pillugu ilisimasanik paarlaasseqatigiinneq (periutsit pitsaanerpat).*
- *Tuniniaavinnik, pisisartut pisariaqartitaannik ujartugaannillu ilisimasanik paarlaasseqatigiittarneq.*
- *Tunisassianik siuarsaaqatigiinneq ilisarititseqatigiinnerlu.*

4.8 Pisortat aallartinniarnermi ikiuisutut

Misigisassianik tuniniaasarnerup ineriartortinnissaanut aammalu eqqumiitsuliortut inuussutissarsiortullu akornanni suleqatigiinnermik pisariillisaanermi pisortat pingaaruteqarput. Nunap iluani inuussutissarsiutip ersarissisinneqarnissaanut tunngavissanik qulakkeerinerup saniatigut sinaakkutinik pitsaasunik tapersiisoqassaaq, taassuma ataani inatsisiliomerit. Pilerilersitsiniaanerit eqqumiitsuliortut inuussutissarsiortullu pisariaqartitaannut assigiingitsunut tunngatinneqassapput, tassa misigisassianik tunisassiornermi suleqatigiinnermut peqataanissamut tunngavigineqartut assigiinngiaanguatsiamata.

Kajumissutsit ersarissuussapput, eqqumiitsuliortullu misigisassianik tuniniaasarnerup iluani amerlanerusunik suleqateqarnissamut pilerilersinneqarnissaannik periarfissinneqarnissaannillu siunertaqassallutik.

Misigisassianik tuninaanermik ingerlataqartut arlaliupput, aammalu misigisassianik tuniniaanikkut iseritaqarnissamut assigiinngitsunik periarfissaqarlutik. Inuussutissarsiortut eqqumiitsuliortullu iluaqutaasumik suleqatigiillunilu ingerlatsinissamik eqqarsarnissaat. Eqqumiitsuliat saqqummersinneranni inuussutissarsiortut aallaavigineri, inuussutissarsiortut namminneq neqeroorutaannut tapersiissutaanissaat siunertaralugu eqqumiitsulianik ilanngussineq, inuussutissarsiortut tunisassiaasa ineriartortinneqarneranni eqqumiitsuliortut nutaalorsinnaanerisa atornerarnerat, eqqumiitsuliat inuussutissarsiortut tunisassiaasa takooqusaarutigineranni sakkutut il.il. Periarfissat amerlaqaat.

Kommunit, kultureqarnikkut illut aamma Takomariaqanermik Inuussutissarsionermillu Siunnersuisoqarfiit aqutigalugit misigisassianik tuniniaasernerup ineriartortinneqarnissaata qulakkeerneqarnissaanut pingaaruteqartumik inissisimassapput. Inuussutissarsiutit immikkoortuisa akornanni attaveqarnissap attaveqatigiittarfiillu pilersinnissaanut kommunit pingaarnertut suleqatigineqartussaapput. Kommunit aammattaaq tunisassioruusinnaasut saffiginnissutaannik tigooraasuussapput. Taamaalillunilu siunnersuisoqarnerup tamanut atuuttup ataqatigiissarnissaa kiisalu kommunit suliffeqarfiisa ataasiakkaat attaveqatigiittarnerisa ataqatigiissarnissaat kommuninut unamminartuussalluni.

4.9 Sulisooreersut sakkussaareersullu isiginiarlugit

Misigisassianik tuniniaasernerup ineriartortinnera siuarsarneqarsinnaavoq immikkoortut sorliit ineriartorfusinnaanerunerinik aalajangersaanikkut aammalu misigisassianik tunisassiat ineriartortinnissaannut sumi naammattunik sulisussaqaqarnersoq atortussaqaqarnersorlu. Taamaalilluni apeqqutaalissaaq: Suut suliniutigineqarfiussappat tassungalu tunngavilersuutit suuppat? 'Misigisassiat' assigiinngitsut akornanni tulleriinnilersuinermi aallaavissionermi aammalu misigisassianik tunisassiat ilaasa allanut sanilliullugit isiginiarneqarnerunissaannut uku tunngaviussapput:

- ✓ Pingaartuuvoq inuit atortullu pigineqareersut aallaavigissallugit. Suliniutit pioreersut nukittorsarneqassapput.
- ✓ Pingaartuuvoq misigisassianik tuniniaanerup ineriartortinnerani suliniutit aalajangersimasumik sammiveqarnissaat, ineriartorneq taamaalilluni annertunerpaajuniassammat.

Suliniutinik nutaanik aallartitsinissaq pingaarnepaajunngilaq, kisiannili suleqatigit assigiinngitsut ataatsimoortutut ataatsimooqatigiiffimmiittutullu imminnut isiginissaat. Pineqarpoq pitsaassutsip qaffassarneqarnissaa tunisassiallu pioreersut immikkuullarissuunerisa ineriartorteqqineqarnissaat. Pingaartumillu pineqarpoq suliffeqarfiit, eqqumiitsuliortut inuillu ataasiakkaat ataatsimut soqutigisaqatigiissinnaasut akornanni suleqatiginnerup ineriartortinneqarnissaa.

Tunissianik ineriartortitsinermi unammilligassat tamatigut takussaasut akornusiisariaqanngillat.

"... qanoq iliuseqarniaraanni unammilligassaqartuassaaq. (...) ajornartorsiutit ajortuunngillat, unammilligassaaginnarlutilli qaangerniagassat".

Buuti Pedersen, igalaaminernik eqqumiitsuliortoq.

Unammilligassaasinnaasut annikillisinneqarsinnaapput suujunnaarsinneqarsinnaallutillu inuussutissarsiutini immikkoortut suleqatiginnerisigut imaluunniit tassani pisortat pisariaqartunik sinaakkusiinerisigut.

"... arlaleriarluni misiliinermi ilikkartoqartarpoq".

Gitte Nestel, sutorniartarfimmi pisortaq.

Misigisassianik tunisassiorneq ullumikkut ingerlareerpoq – kisiannili annikitsuinnaalluni. Misigisassianik tunisassiorneq ilanngussa 1-imi apersorneqartut takutippaat misigisassianik tunisassiorneq ullumikkut qanoq ingerlanneqarnersoq. Ingerlatalli pilersaarusiornikkut ataqatigiissarneqarnikuunngillaq.

Misigisassianik tuniniaasarnermik ineriartortitsinissap isiginiarneratigut inuussutissarsiut pilersaarusiortutut salliuinneqassaaq takornariartitsisarnermik, aalisarnermik inuussutissarsiutit inuussutissarsiutitullu pisortanit salliuinneqartutut allatut inuussutissarsiutaasoq, taamaamallu immikkoortumi suliniutit salliuinneqassallutik, apeqqutaatillugu pissarsiassat annertunerpaat suunersutut isigineqarnersut aammalu suleqataasuni nunalu tamaat eqarsaatigalugu iluaqutit suunersut.

5 Inerniliineq

Kalaallit Nunaat misigisassianik imaannaanngitsunik tunisassiornissamat tunngavissaqarpoq, pinngortitaq immikkuullarissaq, uumasooqassuseq, eqqumiitsuliorneq kulturilu, oqaluttuarisaaneq nunallu pissusaa aallaavigalugit. Kalaallit inuiaqatigiit aammattaaq oqaluttuarnermik, qitinnermik, erinarsornermik allatigullu eqqumiitsulianik takutitsinermik immikkut pisinnaasaqarput. Taakku tamarmik tunisassiat immikkut naleqalersissinnaavaat.

Misigisassianik tuniniaasarnerp suliuigineqarfigineqarnera taamaalilluni aningaasatigut ineriartornissamat suliniutaassaaq. Aningaasatigut ineriartorneq assigiinngitsutigit naatsorsorneqarsinnaavoq. Eqqumiitsuliorneq / inuussutissarsiortut peqataasut ineriartorneqisigit, inuiaqatigiit ataatsimut isigalugit BNP-p annertusiartorneqatigut aammalu ilisaritsinerup annertusiartorneqatigut inuiaqatigiinnit inuussutissarsiutinilu immikkoortunit saniatigut pissarsiffiuneratigut.

Inuussutissarsiutip nutaap ineriartortinneqarnerani piumasaqaataavoq atugassaritinneqartut naleqqussakkat pigineqarnissaat, tassa tuniniaavinnik paasissutissat, siunnersomeqarsinnaaneq, sulisussaqaarneq, aningaasaliiffigineqarnissamut periarfissat, pisinnaasaqaarneq il.il. Misigisassianik tunisassiat nunarsuarmi allani nunap pissusaanut inoqassutsimullu assingusuni, assingusunik atugassaqaarfiusuni, ineriartortinneqarnikuupput. Misigisassarsiorfiit avinngarusimasumiittut pioreersunillu killiliiffigineqartut assersuutugalugu nunani allani atorneqarput, misigisassianik immikkuullarissunik tuniniaanermi takoqqusaaruteqarnermilu aallaavittut pitsaasutut.

Nunap pissusaa, inuit ikingaatsiarnerat nunallu issittumi inissisimaneq – nunarsuarmiunillu allanit isigineqartut – nunarsuup immikkoortuani avinngarusimasumiittuunera *iluvaqtigineqassapput*.

Misigisassianik tuniniaasarnerup ineriartortinnissaanik suliniuteqaarneq inuussutissarsiutini pioreersuni pisinnaasaqaarnermut sunniuteqarunarpog. Misigisassianik tuniniaasarnerup siunissami tulleriinnilersornerata suliniutigineqarfigineqarneratalu qulakkeertissavaa:

- ✓ Inuussutissarsiutiniq qassiinik sammilivinnik ineriartortitsineq.
- ✓ Sulisut atortullu pioreersut aallaavigalugit inuussutissarsiummik nutaamik ineriartortitsinissamut periarfissaqaarneq
- ✓ Inuit, inuussutissarsiutit immikkoortui suliffeqarfiillu peqataasut eqqarsaatigalugit suliniutit sunniutaasa annersineqarneri
- ✓ Tunisassiat naleqarnerulersillugit tuniniarnissaannut periarfissaqaarneq.
- ✓ Eqqumiitsuliortut, inuussutissarsiutit immikkoortuisa, suliffeqarfiit nunalluunniit ataatsimut ilisaritinnissaanut periarfissaqaarneq.

Inuit atortullu pioreersut aallaavigissallugit aammalu suliniutit pioreersut annertusarnissaat pingaaruteqarpoq. Suliniutit aalajangersimasumik sammiveqartinneqassapput, misigisassianik tuniniaanermi ineriartorneq annertunerpaamik sunniuteqartinniarlugu. Misigisassianik tuniniaasarnerup ineriartortinneqarnera taassuma kinguneranik inuussutissarsiutit siuarnisaannik suliniutinut pioreersunut ilannguneqassaaq.

Misigisassianik tuniniaanermi ineriartornissamut periarfissat annertoqaat ukiunilu kingullerni amerlaqisuni annertusiartuinnarnikuullutik. Ilimagineqarpoq ingeriartorneq ukiuni aggersorpassuarni ingerlaannassasoq. Tunngaviusumik pineqarpoq aningaasatigut ineriartornissaq aammalu misigisassianik tuniaasarnermik ineriartortitsinermi inuiaqatigiinni inuussutissarsiummik isertitaqaarfiusartumik pilersitsoqarnissaa.

6 Inassuteqaatit

Ineriartornissamut periarfissat annertoqaat, sulisut atortullu pioreersut pitsaanerusumik atorneqarpata kiisalu inuussutissarsiutiniq eqqumiitsuliornermillu ineriartortitsinissaq salliutinneqarpat.

Misigisassianik tuniniaasarneq siunissami nukittorsarneqassappat pisariaqarpoq inuussutissarsiutip sinaakkutissaanik pilersitsiniarluni suliniuteqavinnissaq kiisalu inuussutissarsiummik ineriartortitsinerup nuna tamaat pilersaarummit ikorfartorneqarnissaa. Aammattaaq pisariaqarpoq imminnut ingerlaqatigiittunik ataqatigiissakkanik suliniuteqarnissaq, imminnut annertuseqatigiissinnaasunik. Qassiinik sammivilimmik pilersaarusiornikkut misigisassianik tuniniaasarnerup allanngoranngitsumik pitsaasumillu ineriartortinneqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Misigisassianik tuniniaasarnermik nassuiaammi ilisarititsineq tunngavigalugu suliniuteqarfissaqqissutut ersersinneqartut

Annertunerusunik nalilersuinissamik paasissutissanillu katersuinissamik pisariaqartitsineq, ukununnga atatillugu

- ✓ Tuniniaaviusinnaasunik paasiniaaneq.
- ✓ Atuisartunik misissuineq.
- ✓ Misigisassianik tuniniaanermi periarfissanik unammilligassanillu annertunerusumik ilisimasaqarlernissamut inuussutissarsiutit immikkoortuisa pisariaqartitaannik qulaajaaneq.
- ✓ Nunap iluani nunallu tamat akornanni inuussutissarsiutit immikkoortuisa suleqatigiiffiannut peqataalernissamut inuussutissarsiutit immikkoortuisa pisariaqartitaannik qulaajaaneq.
- ✓ Inuussutissarsiortut, takornariartitsinermik inuussutissarsiortut kiisalu eqqumiitsuliortut kulturimillu ingerlatsisut qanoq iliorluni pitsaanerpaamik peqataatinneqalernissaannik misissuineq.
- ✓ Misigisassianik tunisassiornermik ineriartortitsinermi ineriartortitseqqinnermilu inuussutissarsiutit immikkoortuisa unammilligassaannik qanoq iliorluni oqaloqatiginissaannik misissuineq.

Suliniutit misigisassianik tuniniaanerup ineriartorteqqinnissaanik ajornarunnaarsitsisut sammiveqaqatigiittut

- ✓ Misigisassianik tuniniaasarnermik paasissutissiineq paasisitsiniaanerlu, ilaatigut nunani allani misigisassianik tunisassiat isumassarsiorfigalugit.
- ✓ Pisinnaasanik ineriartortitsineq
- ✓ Inuussutissarsiutinik inuussutissarsiutillu immikkoortuinik misigisassianik tuniniaasarnermi akuusunik inuussutissarsiutit immikkoortui ilisarnaasersorlugit nalunaarsuineq
- ✓ Ilaatigut attaveqaqatigiittarnermut, takoqqusaarisarnermut tuniniaasarnermullu qarasaasiatigut atortunik pisariaqartunik ineriartortitsineq.

nukittuujuvugut". Tassunga aqqu ilaatigut tassaavoq misigisassianik tunisassianik nunarsuarmi tuniniaavinni ujartuisoqarneranik eqqumiitsuliortut inuussutissarsiortullu takunnissinnaalersinnissaat – taamaaliornikkullu misigisassianik tunisassiornissamut pilerilersitsilluni.

Ilimagineqarpoq nassuiaat annertunerusumik nalilersuineramik malitseqartinneqassasoq, paasisitsiniaanermi paasissutissanillu tunngavissamik naammattunik pileritsinissaq siunertaralugu. Tunngaviit atorneqassapput misigisassianik tuniniaanerup ineriartortinneqarnerani suliniuteqarfinnik tulleriinnilersuinerami. Ilimagineqarpoq nassuiaat Pilersaarummik tassungalu atasumik piffissamut iliuusissatullu pilersaarummik malitseqartinneqassasoq.

Ilanngussat

)I Assersuutitsiliaap nukittussusia

Ilanngussaq 1-imi takutinneqarput misigisassianik tunisassianut assersuutit qulit. Assersuutit tassaapput 'assersuutitsiliaat' misigisassianik tunisassiornerup ullumikkut qanoq ingerlanneqarneranik takutitsisut. Assersuutit toqqakkat takutippaat misigisassianik tunisassiat qanoq assiigiinngitsigisut pineqarnerisut, kisaalu inuussutissarsiutini immikkoortut inuillu misigisassianik tunisassiornermi peqataasut qanoq assiigiinngitsiginersut.

Assersuutit toqqakkat misigisassianik qanoq iliorluni tunisassiorsinnaanermut 'assersuutitsialattut' atorineqarput. Inuit apersorneqartut misigisassianik tunisassiatik oqaluttuaraat – tassunga atatillugu unammilligassat iluaqutillu ilanngullugit.

'Assersuutitsiliaat' misigisassianik tunisassianermik oqaluttuurtuupput, suliap qanoq ingerlanneqarneranik, aammalu misigisassianik tunisassiorneq pitsaasunik sunik sunniuteqarsimansoq.

Nassuiaammi assersuutini toqqakkani 'assersuutitsiliaat' nunaqarfinneersut illoqarfinneersullu aammalu Kalaallit Nunaanni nunap immikkoortuini arlalinneersut ilanngunniarneqarput, taamaalilluni nunami inoqarfinni nunallu immikkoortuini assigiinngitsuni tamani misigisassianik tunisassiortoqarsinnaanera takutinniarneqarluni. Apersorneqarput inuit misigisassianik ukunani tunisassiorlut:

- ✓ Inuit ataasiakkaat misigisassianik tunisassiorlut.
- ✓ Inuussutissarsiutini immikkoortuini misigisassianik tunisassiorlut.
- ✓ Inuussutissariutini immikkoortut marluk arlallilluunnit akornanni suleqatigiinnikkut misigisassianik tunisassiorneq.
- ✓ Kalaallit tunisassiorlut tunisassiorlutunni nunanit allaneersut suleqatigiinnerisigut misigisassianik tunisassiorneq.

Aammattaaq nunap immikkoortuini assigiinngitsuneersunik assersuusiortoqarpoq, taamaaliornekkut takutinniarneqarluni misigisassianik tuniniaanerup sumi ingerlanneqarsinnaaneranut nunap sukutsitaaniinneq apeqqutaanngitsaq.

Apeqqutigineqarput misigisassianik tunisassiat ineriartortinneqarneranni iliuitsit ilisarnaataasut, misigisassianillu tunisassiorneq nammineq pineqarpallaarani. Tamanna pivoq imatut paasinninneq aallaavigalugu, oqaatsimik 'misigisassiamik tunisassiorneq' tamarmiunngitsut paasinnissinnaasut aammalu taamatut tunisassiornermi pissutsinik sunniisunik namminneq paasineqartariaqaratik. Apersuinerne misilittakkat takutippaat kaalaallisut "misigisassianik tuniniaaneq" aamma "misigisassianik tunisassiorneq" assersuusiortuluni itisilerlugit nassuiarnissaat pisariaqartoq, pingaartumik inuit apersorneqartut kulturimik ingerlataqartut akornanni. Apersorneqartut aammattaaq takutippaat apeqqutit takoqqusaarinnermut, tuniniaariaatsit aammalu tunisassiornermi misigisassiat atornerarneranni sunniutinut tunngasut akinissaat ajornartorsiutigineqartoq. Apersuinerne misilittakkat takutippaat misigisassianik tuniniaasernerup ineriartortinneqarnerani suleriaqqinneq misissuinerneq tunngaveqartariaqartoq, pingaartumik eqqumiitsuliortut inuussutissarsiutinilu immikkoortuini eqqumiitsuliortumik ingerlatsisut tunisassiornermi inuussutissarsiortumik pissutsinik annertunerusunik paasinnittariaqartut ilisimatitsivigineqarlutillu.

Apersuinerne inernerit ersarissumik takutippaat 'misigisassianik tuniniaaneq' oqaloqatigiissutigiuminaatsuusoq, tassa inuit tunisassiornermut peqataassut inuussutissarsiutinik assigiinngiiaartorujussuarneermata assinngitsorujussuarneerillu tunuliaquteqarmata. Misigisassianik tuniniaanermeq ingerlatitseqqinnissami tunisassiorluni paasissutissanik amerlanerusunik katersuinerne taamaalilluni unammilligassaavoq assigiinngissutsinik taakkuninnga paasinnilluni ilanngussillunilu apersuinerne sinaakkusiornissaq.

Apersuinerit Inuussutissarsiortumut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit avataaneersumik suleqateqarluni ingerlanneqarput.

)A Nunaqarfimmiut ataatsimoorullugu suliniuteqarnermik isiginnikkaangata

- Jakob Amossen, angallassisartoq, Uummannaq

Jakob Amossenip Ukkusissat Tourism pigaa ingerlallugulu. Amossenip takonariartitsisarneq 1998-imiilli ingerlarpaa, kisiannili takonariartitsinermik ilinniagaqarsimanngisaannarluni.

Tunisassiaq

Ukkusissani Uummannaq eqqaaniittumi angerlarsimaffimmi allaffimmiit suliaq ingerlanneqarpoq. Ukkusissat Tourism Jakob Amossenip pigisaa umiarsuarmik takonarissanik nunaqarfimmut tikittunik

angallassinermik aaqqissuisarpoq. Angallassinerrilli nalaatsornikkut pineq ajorput. Jakob Amossenip isiginiarpaa angallassinerrit tamarmik imminut atassasut nunaqarfimmillu pitsaanerpaamik ilisarititsinissaq, tassani *"Ukkusissat oqaluttuassartaat"* oqaluttuaralugu – *nunaqarfiup oqaluttuassartaa* aammalu Alfred Wegener *"Ukkusissanut hestinik Islandimeersunik nassarluni tikittoq Ukkusissaniillu 25 km-erini ungasitsigisumi sermersuup qaavanut qaqinera"* oqaluttuarisaralugu, aammalu tikeraat Ukkusissani ulluinnami inuunermi sulianut peqataatillugit. Qimminik nerukkaaneq, kaffillerneq, atisanik qanganeersunik atorluni nunaqarfimmiut qitinnermik takutitsinerat, erinarsoqatigiit allarpassuillu.

Imaaliorput

Ukkusissat 1994-imi ukiunik 200-ngortorsiorpoq, AG-mi tusagassiortoq Jørgen Fleischer Ukkusissani najugaqarsimasoq atuakkiorpoq, tassani Alfred Wegener pillugu oqaluttuaq ilaalluni. Jakob Amossenip Disko Ukkusissat saneqqukkai takunikuuaa tamannalu naammaginagu. Attaveqarfigai isumaqatigiissuteqarfigalugillu nunaqarfimmut tulattalissasut.

Taassuma kingorna Ukkusissani kalattoortartut peqatigiiffiata kiisalu sanaluttartut assassortartullu suleqatigilernissaanik isumaqatigiissuteqarpoq. Aammattaaq Ukkusissat Tourism-imik nunaqarfimmillu takoqqusaaruteqarnissaq pillugu Destination Avannaa suleqatigineqalerluni.

Jakob Amossen oqaluttuarpoq: *Nunaqarfimmiunit tapersorneqarpugut (...). Assersuutigalugu nunaqarfiup saligaatsuutinnissaa ataatsimoorullugu akisussaaffigisatut nunaqarfimmiut isigaat".*

Sunniutit

Tunisassiornerup aallunneratigut Ukkusissat aningaasatigut iluaqutissarsivoq, kisiannili sanaluttartunut assassortartunullu pitsaasumik aamma aningaasarsiorfissaavoq. Ukiut qulit ingerlaneranni Ukkusissat Tourism tikeraartumit ataatsimit isertitani marloriaatinngortinnikuuai.

Ingerlatsinermi suleqatigiinnermik aningaasatigulluunniit ajornartorsiortoqarnikuunngilaq aammalu Ukkusissat Tourism-ip eqqarsaatigaa tikeraanut migisassiatut tunisassiat neqeroorutigineqartut siunissami amerlisassallugit.

)B Siulit kulturilu ataqqillugit

- Anna Kuitsi Thatsum, qilaatersortartoq, Kulusuk

Anna Kuitsi Thatsum 1994-miilli qilaatersornermik suliaqarpoq. Taassuma saniatigut qitinnermik, atisanik qangatoortunik mersornermik, taalliornermik allarpassuarnillu suliaqartarpoq. Ukioq kingulleq Anna Thatsum suliani pillugit Nersornaammik nersornaaserneqarpoq. Thatsum 14-inik ukioqalernissami tungaanut meeqqat atuarfianni atuarsimanermi saniatigut ilinniagaqanngilaq.

Tunisassiaq

Anna Kuitsi Thatsum erinarsorluni qilaatersorlunilu takornarissanut soqutiginnittunullu allanut takutitsisarpoq. Kultureqarnermit oqaluttuaminernik takutitsinermini ilanngussisarpoq, oqaluttuallu qilaatersornerup siunertaanik imaanillu annertunerusumik paasissutissiisarput.

Imaaliorput

Thatsum ilaqttani allat assigalugit inuunini tamaat takornariartitsinermit suliaqarpoq. Imminut sullippoq ujartuganeqartullu aallaavigisarlugit. Takornarissanut Kulusummullu tikeraanut qilaatersortarpoq – aammalu nunani allani ingerlatsisarluni, taassuma ataani Italiami USA-mi Islandimilu. Soqutiginnittut Anna Thatsum attavigisarpaat – Thatsumip nammineerluni takoqqusaarutit atorpeq ajorpai allatigulluunniit imminut takoqqusaarutigineq ajorluni.

Anna Thatsumip eqqarsaatigingarneq ajorpaa misigisassianik tunisassianik kikkut piserusunnersut, kisiannili oqariartuutiginiakkani qanorlu tamanna takutissanerlugu isiginiartarlugu. Ilisimavaali meeqqat inersimasulluunniit takutitsiviginerlugit eqqarsaatigisussaagamiuk. Meeqqat Anna Thatsumimut pingaaruteqaqaat, 14-iniilli ukioqarluni meeqqanik sullissisarnikuugami (ernisussiortoq, ilinniartitsisoq meeqqanillu isiginnaartitsinermit aaqqissuineq)

Sunniutit

Qilaatersorluni takutitsineq takornarissanillu sullissineq Anna Thatsumip atuarfimmi sulinermit saniatigut ingerlattarpai. Taamaalilluni qilaatersorluni saniatigooqarneq angerlarsimaffimmi aningaasaqarniarneranut tapersiutaasarpoq. Qilaatersorneq allanillu ingerlataqarneq soorlu erinarsorneq, isiginnaartitsineq qangatoortunillu atisaliorneq allanik aamma siunertaqarluni ingerlanneqarput. Thatsumip taakku ingerlattarpai nammineq suliaminik kalaallillu kulturiannik ataqqinnilemissaq akuersaarinnitsisilemissarlu siunertarlugit, taassuma ataani tikeraat tunuliaqutaanik paasinnilernissaat.

Thatsumip takutitsinini aallartikkajuttarpaa inuiattut erinarsuut erinarsorlugu, nunaminut ataqqinninnini naqissuserniarlugu aammalu kalaallit takutitsinerigaat naqissuserniarlugu. Aammalu sumiorpalussutsini atorlugu takutitserusunnerusarpoq, taamaaliornikkut kinaassutsiminik suminganeersuunerminillu takutitsilluarnerusinnaagami.

)C Misigisassianik tunisassiaq kissaatigineqartunut naleqqussagaagaangat

- Bo Lings, angallassisartoq, Sisimiut

Bo Lingsip neqeroorutigisarpai angallammik angallassinerit, aalisariarnerit immamullu aqqarnerit. Bo Lings skibsmaskinistitut ilinniasimasuuvoq, inuussutissarsiutigalugu aqqartutut ilinniakkami saniatigut. 2005-imiilli angallassinermit neqerooruteqarnermit suliaqarnikuuvoq.

Tunisassiaq

Bo Lingsip neqeroorutigisarpai aalisariarnerit, angallammik angallassinerit, asimi aallaarsimaanerit Kalaallillu Nunaata imartaani aqqarnerit. Aqqarsinnaanermik periarfissaq pingaernerunngilaq, kisiannili *Kalaallit Nunaata* imartaani aqqarsinnaaneq pingaernerulluni. Kalaallit Nunaanni imartat nillertuupput immikkut kusanaqisunik immap naasuunik naasullit isikkivigissorujussuillu. Taassuma saniatigut Kalaallit Nunaata imartaani aqqarneq allamik asseqanngitsumik pitsaassuseqarpoq. Bo Lings imatut nassuiaavoq: *"Amerlasoorpassuit nunarsuarmi allarpassuarni aqqartarnikuupput, ikitsuinnaalli Kalaallit Nunaanni aqqarnikuullutik"*. Tunisassiami misigisassiaq annertusineqarpoq avatangiisit allanngornikoorpiannngimmata – pisisartullu timimigut nukittuujunissaanik piumasaqarfiulluni. Kalaallit Nunaata imartaani aqqarneq misigisaavoq immikkut ittoq annikitsutullu allaanerusutut nioqqutaalluni.

Bo Lingsip tunisassiani misigisassiatut immikkut ittutut isigai, tassa *"tunisassiani pisisartut ataasiakkaat pisariaqartitaannut naleqqussarusuttaramigit"*. Pisisartup kissaatigisani immikkut ittut pissarsiarisarpai – tamassumalu kinguneranik angalanerit marluk assigiinneq ajorput. Tunisassiat pisisartumut allatukajalersarput. Aaqqiissuunneqartarput oqaluttuarnikkut ingerlatsisullu allat ingerlataannik allanik immikkut katiterinikkut. Bo Lings tassunga assersuusiorpoq: Takornarissat Aasiaat eqqaanni immamut aqqarusupput, taannalu qanga arfernik pilaaviusarnikuuvoq, naqqalu arfernut iliveqarfiusanngornikuulluni arferit saanikoqaqisoq.

Imaaliorput

Kalaallit Nunaanni immamut aqqarsinnaanermik isumassarsiaq pinngorpoq Bo Lings ilaqutanilu feriatillugit immamut aqqarfiusinnaasumut. Namminneq aqqartalerput isumaqarlutillu Kalaallit Nunaanni aqqarsinnaanermut periarfissat misissornissaat ineriartortinnissaallu pitsaassaqisoq.

Takoqqusaarineq Qallunaat Nunaanni takoqqusaarivik takomariartitsinermik angalanermillu aaqqissuisartuusooq aqcutigalugu ingerlanneqarpoq. Bo Lings internetip saniatigut sumiiffinni aviisit takoqqusaarinermini atortarpai.

Sunniutit

Misigisassianik tuniasassianik ineriartortitsinerup isertitaqarnissaq / ineriartornissaq pisinnaatilerpaa, taassumalu assigaa inuup ataatsip ukioq naallugu sulinera. Bo Lingsip tunisassiami pitsaalluinnartuunsisai siunertaraa, taamaaliormermiugullu piffissaq sivisunerusoq eqqarsaatigalugu inuussutissarsiutit imminut nappassinnaanissaa qulakkeerneqassalluni.

)D Eqqumiitsuliat sanalukkallu tunisassianngoraangata

- Kristian Fly, sanaluttartoq, Ilulissat

Kristian Fly ilaqtamisuq arlalittuulli sanaluttartuuvoq. Kristian Flyp inuussutissarsiutigalugu sanaluttarnini ukiut aqqaneq marluk matuma siornatigut aallartippaa. Pisinnaasani qaffassarniarlugit sòlvimik suliaqarsinnaanermik pikkorissartarnikuuvoq.

Tunisassiaq

Kristian assigiinngitsorpassuarnik sanaluttarpoq, ilisimaateqarnerussutigaluguli ukkusissanik aarrillu niaquinik suliaqartarnini. Kristian Flymut pingaartuuvoq *"suliaq suliarilluagaanissaa"*. Pisisartoq paasisaartinneqarsinnaavoq suliaq pitsaasumik suliariniarlugu qanoq ajornartigineranik qanorlu suliasaaatigineranik pisisartup nammineq *"misiliisinneratigut namminneq malugisinnaaniassammassuk"* sanalunniagaq qanoq manngertigisoq. Pisisartut Kristiamut inniminniigajuttarput suliai nalunngereeramikkit. Tamannarpiaq pissutigalugu pisisartut *"inniminniisimagaangamik qanoq sulinera takorusuttarfaat"*. Ateq Kristian Fly taamaalilluni pitsaasumik tunisassiornermut ilimasulluarluni atatinneqalersarpoq.

Imaaliorput

Kristian Flyp sanaluttarnini aallartippaa ilaqttami suliaat atuakkallu sanaluttarnermik imallit isumassarsiorfigereerlugit. Kristian Flyp suliami tuniniarsinnaanissaat aallaqqaammut eqqarsaatigisimanngilaa, tamassuminnga saaffigineqarnissami tungaanut. Taassuma kingorna suliasat amerliartuinnarnikuupput. Sulinermini sanaluttartutut inissisimanini eqqarsaatigisarpaa, qanorlu ililluni ilisimaneqarnini ingerlatiinnarsinnaanerlugu – sanalukkani immikkut ittit.

Sunniutit

Kristian Flyp eqqarsaatigisarpaa qanoq iliorluni *"ilisarnaatinik, meqqilersuinernik akuersissutinilluunniit immikkut ittunik suliaqartoqarsinnaanera, tassani takuneqarsinnaassalluni sanalugaq kiap suliarisimaneraa"*. Aaqqissuussineq piginnittusaaanermut assingusutut ingerlanneqarsinnaavoq. Kristian Fly erseqqissarpaa eqqumiitsuliortut imminnut isumassarsiorfigeqatigiissinnaanerat nammineq ajorinnginnamiuk – ilaatigullu issuaanissaq ajorinagu, kisiannili takorusuppaa *"isumassarsisup isumassarsiani pissarsissutigissagaa, (eqqumiitsuliortummi) ataasiakkaat tamarmik immikkut suleriaaseqarput"*. Kristian Fly isumaqarpoq akuersissummik aaqqissuussineq assigisaaluunniit eqqumiitsuliortunut tamanut iluaqutaasumik atuutissasut: *"Eqqumiitsuliortut ilaat nunamut eqqussinissamik inerteqqutit assigiinngitsut oqaluttuarineq ajorfaat, tamannalu sullissinerlunnerusinnaavoq kingusinerusukkut tusaamanerlunneqarlermik kinguneqarsinnaasoq"*. Pisisartup aammattaaq aaqqissuussineq iluaqutigisinnaavaa, tassa pisisartut soqutigigajuttarmassuk tunisassiassap suunera, tunisassiap pitsaassusia suminngaaneersuuneralu aammalu sanalukkamik sanasup kinaanera.

)E *Kalaallit Nunaanut tikeraajuneq – unnuineq sininneruinnanngikkaangat*

- Erik Bjerregaard, akunnittarfimmi pisortaq, Ilulissat

Erik Bjerregaard Hotel Arcticimi Ilulissaniittumi akunnittarfimmi pisortaaavoq, ukiullu kingullit 17-it pisortaanikuulluni. Silannakkut angallannermik ilinniagaqarnikuuvoq kingusinnerusukkullu

Tunisassiaq

Hotel Arcticip Kalaallit Nunaata tikeraanut ilisaritinnissaa suliarisorujussuuvaa, nunap immikkoortuani naleqassutsit ilanngunneqarnerisigut. Tamanna assersuutigalugu pisarpoq akunnittarfiup inuussutissanik nammineq pisaqartarneratigut *"igalaat avatinnguanni"*, tamannalu nerisassanut pitsaasunut pissanganartunullu tapersisarpoq. Akunnittarfik suliaqarpoq eqqarsartarnek aallavigalugu pisinnaatitaaffiussasoq *"puuguttamiittup imaannaanngitsumik misigisassarsiorfiginissaa. Isumassarsiorsinnaassuseq kisimi killiliisarpoq. Suut tamarmik pitsanngorsartuarnissaat sulissutiguarparput, tunisassianik ineriartortitsiuarluta."* Assersuutigalugu Hotel Arctic aalisakkanik nammineq pujoorisarpoq inunnillu atorfinitsitsisarluni isumassarsisitsisinnaasunik sulianillu aallartitsisinaasunik.

Akunnittarfimmi najugaqartut paasisaqarusussuseqartarput alapernaatsuullutillu. Tamassuma kinguneraa akunnittarfiup Kalaallit Nunaannik Kalaallillu Nunaani pissutsinik oqaluttuarnissaaq isiginninniarnera. Pingaartumik ataatsimeersuarnerni assigiinngitsuni, taakkunani Kalaallit Nunaani pissutsinik inuit paasisaqarnerunissamik kissaateqartarmata. Assersuutigalugu akunnittarfiup aalisakkat assigiinngitsut pingasut – sisamat atorlugit takutitsineq ineriartortinnikuuaa, tassani igasup aalisakkap qanoq suliarineqarnera takutittarlugu – qanoq tisaneqartarnerisigut il.il. Oqaluttuarineqartarpoq aalisagaq sumi qanorlu pisarineqarnerisigut. Tikeraat taava aalisakkamik ullup qeqqasiuteqartarput, tassani aalisakkat assigiinngitsut uuttortarlugit. Misigisassarsiorfiginissaaq aqqissuunneqartarpoq tikeraap sumiiffinni allani suliap ingerlanerani takunninnissamat periarfissaqannginnerani paasinnineq aallaavigalugu – assersuutigalugu suluppaakkap saarulliuunniit aallaqqaammut isikkuaninngaani aalisakkap nerisassamat ineriikkamat ilaatinneqarneranut. Aammattaaq avammut tunineranni nalingi oqaluttuarineqartarput, Kalaallit Nunaannut qanoq pingaaruteqartiginera, taamaaliornikkullu tikeraaq paasisaqartilerlugu, taamaaliutik pisunik paasinnissinnaaniassammata.

Akunnittarfiup aamma maannakkut pisut oqaluttuarisarpai, soorlu Kalaallit Nunaanni politikki, silaannaap allanngoriartornera, aalisakkanik tunisassiorneq, Kalaallit Nunaata aningaasaqarniarnera, tikeraaq taamaaliilluni angerlaassinnaasaminik paasisaqartilerlugu. Erik Bjerregaard oqaluttuarpoq ilaatigut takingaatsiartumik oqaluttuarnikuulluni, ilaatigut arfivik Kalaallit Nunaannut qanoq utersaarsimanersigut aammalu marluk pisarineqarsinnaasut, aamma Kalaallit Nunaanni naalakkersuisunut nutaanut isumalluarneq kiisalu kalaallit qimmiat pillugu. Erik Bjerregaardip erseqqissarpaa siuttuulluni suliniuteqarneq pingaaruteqartuusigut. Taamaaliornikkut maannakkut siunissamilu misigisassiat tuniniarneqalersinnaassapput.

Erik Bjerregaardip oqaluttuaraa illoqarfimmi tikiffimmi sullissisartut aqutugalugit akunnittarfiup eqqumiitsuliortut inuillu isumassarsiullaqqissut allat suleqatigineqartartut. Pingaartumik kulturimut tunngasut aliikkusersuinerlu eqqarsaatigalugit. Pingaartumik ataatsimeersuarnernut atatillugu aqqissuunneqartarput erinarsoqatigiit erinarsornerat, inuit pinnguaataat, qilaatersorneq il.il. Kulturimut tunngasut tamakku akilerneqartarput – aningaasarsiorfissatut aqqissuunneqartarput.

Eqqumiitsuliortunik suleqateqarneq akunnittarfiup pequtsersugaaneratigut takuneqarsinnaavoq. *"Akunnittarfik sinittarfiuvinnanngilaq, tamarmi tassaavoq inissisimanageraniq sullissinermillu misigisaqarfiusigut"*, Bjerregaard oqaluttuarpoq. Akunnittarfimmi sinittarfiuginnanngilaq, misigisassiatigulli misigisanik annertunerulersitsisunik pingaaruteqartumik sinaakkusiisigut. Assersuutigalugu akunnittarfiup pinnersagaanerani kalaallit eqqumiitsuliaat atornerarput.

Imaaliorput

Hotel Arcticip sulinini ingerlappaa ilisarititsinissamik pilersaarut aallaaviglugu, tassanilu ilaapput tunisassiassaniit neriniartarfimmilu nerisassat allassimaffianniit, akunnittarfimmi tikeraanik sulisut sullissinerannut. Pilersaarut 1992-mili suliaavoq, taassumalu kingorna ukiunut tallimanut pilersaarusiornikkut ataavartumik nutarterneqartarluni. Tikeraat tunuliaqutaat akunnittarfiup aallaavigisarpai, taamaalilluni akunnittarfiup pisut malinnaavigiuarlugit.

Takoqqusaarinermi pilersaarutit, tunisassianillu kikkut pisiaqassanersut eqqarsaatigineqarnikuupputaaq. Erik Bjerregaardip takoqqusaarutit suliarineqartarneri assersuutitut erseqqissaatigai. Annonce suliarineqarpoq Sermitsiami ilanngunneqartussa q inuinnarnullu angalasunut tunngatinneqarluni. Takoqqusaarut alla Travel People-mi ilanngunneqartussaavoq ataatsimeersuarnernillu aqqissuussisartunut saaffiginnittuulluni. *"Pilersaarutit assiliartalerlugit oqaasertalerlugillu aalajangersimasunut sammititaapput"*. Ataatsimeersuartitsisunut takoqqusaarummi misigisassarsiorfiusinnaasut assigiinngitsut sammineqartorujussuusarput, nunamilu namminermi atuisunut takoqqusaarutini akunnittarfiup pitsaaqutai imaritinneqartarlutik.

Kisiannili takoqqusaarineq assigiinngitsutigut tamanut tunngatillugu ingerlanneqanissaa akunnittarfiup isumagisarpaa, ingerlatat ingerlaqatigiissut arlallit ilanngullugit. Takoqqusaarineq pisinnaavoq angallatitsisartut aqutugalugit, TV-kut, pilersaarutikkut, quppersagaaqqanik suliffeqarfinnut nassiussuinikkut takutitsinernilu peqataanikkut. Takutitsinermi peqataaneq aallartitaqarnikkut pisarpoq. Tamanna akunniartarfiup angalanermut piffissamik nammineq atuisariaqannginneranik kinguneqarpoq.

Sunniutit

Misigisassiat atorneqarneri akunnittarfiup aningaasaqarniarnikkut ineriartorneranik kinguneqarput. Misigisat pisisartut assigiinngitsunik pisinissamut pilerilersittarpai. Tupilaat imaluunniit Great Greenlandip ammerivia pillugit nuannersunik oqaluttuartaqartarpoq, Kalaallit Nunaata ilisaritinneqarneranut kalaallillu tunisassiaannut tapersiisarmata. Taamaaliornikkut tikeraat oqaluttuatsialammik aammalu tunisassiat tunuliaqutaannik pissarsisarpoq, tikeraarlup piserusutsinneqalersarluni. Misigisaq aamma tassaasinnaavoq eqqumiitsuliortumik eqqumiitsuliamik sanasumik ilisimasaqalernera imaluunniit eqqumiitsuliortumik naapitsineq assilisinnaallugulu. Tamakku tamarmik akisunngillat ingerlannissaallu ajornanngitsunnguullutik.

Pingaartuuvoq misigisassianik pilersitsinermi eqqarsaasorsinnaanerup atorneqanissaa. Ilaatigut nutaajususaapput sionatigut takuneqarsimannngitsut. Siusinnerusumi ullumikkullu pissutsit assigiinngitsuuneri. Assersuutigalugu siorna akunnittarfimmi ataatsimeersuarnermi Erik Bjerregaard misilittaataavoq. Siullermik illu issumik ujaqqamillu sanaaq katersugaasiviup eqqaaniittoq pulaarneqarpoq, taassuma kingorna angerlassimaffik nutaaliaasoq pulaarneqarpoq, taakkua assigiinngissusaat annertoqaaq. Angerlarsimaffimmi nutaaliamiippoq arnaq utoqqasaaq Qaanaami illumi issunik ujaqqanillu sanaami meeraalluni najugaqarnikoq. Unammilligassaq tassaavoq misigisassanik assigiinngitsunik paasititsineq, paasititseriaaseq.

Tunisassianik ineriartortitsinermi innuttaasut peqataatinneqassapput. *"Tunisassianik ineriartortitsineq pissaaq inuit ataqqillugit, ileqqorissaarluni peqataatinneqalissapput, saqqummersitatut misigisoqannginniassammat. Tassunga peqatigitillugu tusaamaneqartoq suujunnaarsinneqassaaq Kalaallit Nunaat katersugaasiviusoq ineriartorfiunngitsoq. Kalallit Nunaat nunarsuarmi nunat allatuulli ineriartorfioqaaq"*.

)F Mamartunik nerisassiorneq Kalaallit Nunaannut igalaanngoraangat

– Gitte Nestel, sutorniartarfimmi pisortaq, Nuuk

Neriniartarfik Nipisa Nuutoqqamiippoq, Kolonihavnimi, 1999-imiilli ingerlalluni. Gitte Nestel sutorniartarfimmi pisortaavoq. Igasutut iliniagaqarpoq taassumalu kingorna saqisutut sulisunikuulluni, maannakkulli neriniartarfimmi pisortaalluni. Nestel taamatut 1992-imiilli sulivoq.

Tunisassiaq

Sutorniartarfimmi Nipisami nerisassiat pitsaalluinnartut suliarineqartarput kalaallit nerisassiassaataasa atorneqarnissaat isiginiarneqarluni. Sutorniartarfimmi nerisassat pitsaasut nerineqarneranni oqaluttuortoqartarpoq. Sutorniartarfimmut neriartortut oqaluttuarfigineqartarput nerisat suminngaaneersuunersut, uumasut sumi aallaaneqarnerisut pjarineqarnerisulluunniit, nerisassat qanoq suliarineqarsimanersut. Gitte Nestel oqaluttuarpoq: *Assersuutigalugu angut kangerluup qinnguani naatsiiveqarpoq, nerisassiassallu tassannga pjarineqartarput, tamanna neriartortunut oqaluttuarineqassaaq, kisiannili aamma qallunaatsiaat qanoq naatitsisarnerinik oqaluttuallatsiartoqassalluni.* Sutorniartarfiup illoqarfiup nutaannginneraani inissisimanagera tassanngaaniillu isikkivik arfernik takunniffiusinnaasoq misigisassaqaqtitsinermut aamma atorneqartarput. Pequtsersugaanera aamma pingaaruteqartorujussuuvoq, illu oqaluttuarisaanermut ilaammat, tassa amutsiviunikuugami maskinatoqqallu suli takuneqarsinnaallutik. Sutorniartarfimmi aamma saqqummersitaqartarpoq qaammatit pingasukkaarlugit taarserneqartartunik – tassani eqqumiitsuliaq, eqqumiitsuliortut oqaluttuassartaat il.il. oqaluttuarineqartarput.

Gitte Nestel oqaluttuarpoq nerisat namminneq qanoq misigisassaanersut, pingaartumik siullermeerlutik Kalaallit Nunaaniittunut, misigisassat ilanngullugu nerisassanik toqqaanissaaq. Nerisat immikkut misigisaqarsiffiusarput nammineq akoorutilianik immikkut ittunik namminerlu snapsiliamik ilaneqaraangata. Inuit alapernaatsuupput nutaanillu misileerusuttarlutik, tamannalumi misigisaqarfiusarpoq.

Nunat avannarlermiut nerisassaat immikkuullarissigaluttuinnarput – aamma qanoq iganeqartarnerat eqqarsaatigalugu. *“Namminneq eqqumiitsuliaaraapput”.* Sutorniartarfimmi nunat avannarlermiut nerisassiaat takoqqusaarutigineqartarput – taassuma ataani kalaallit nerisassiaat. Sutorniartarfik assersuutigalugu nunat avannarlermiut nerisassiaannik najoqqusioqataanikuuvoq, igasut nunani avannarlerni tamaneersut suleqatigalugit. Suliniut Nordisk Ministerrådimit atuutilersinneqarpoq.

Imaaliorput

Sutorniartarfiup pitsaassuseq qaffassissoq isiginiarpaa ilaatigut ataavartumik ineriartorteqqiisarnikkut. Tamanna ilaatigut ingerlanneqartarpoq nunani allani ineriartornerup alaatsinaaffigineratigut. Internetti aamma atorneqangaatsiarpoq. Pjartoqtitsinerni peqataaneq pingaaruteqarpoq. Igasut angalarput kalaallit nerisassiaataannik igajartorlutik – assersuutigalugu Spaniamut umimmannik nerisassioriartorluni. Igasut ammaattaq pjartoqtitsinerni assigiinngitsuni peqataasarput. Assersuutigalugu *“Eqqumiitsuliaq uuttoruk”* Århusimi ingerlanneqartoq taannalu iluatsilluarpoq tassanngaaniillu atuakkamik saqqummersitsisoqassaaq. Sapinngisamik Kalaallit Nunaaneersunik atorfinitsitsisoqartarpoq pingaaruteqarmammi maani najugaqartut kalaallit tunisassiassaannik nerisassaataannillu soqutiginnilernissaat. Tassunga atatillugu sutorniartarfik iluatsitsinikuuvoq. Suleqataasut sulinermik nuannarisaqassapput (aammalu kalaallit nerisassaataannik tunisassiassaataannillu nuannarisaqassallutik), tamanna neriartortunut sunniuttarmat.

Sutorniartarfiup ilisaritinnermini inuit oqallittarnerat atortorujussuaa. Tamanna Gitte Nestelimut pitsaanerpaamik takoqqusaarutaavoq, pitsaasumik tusaamaneqarnissaq pingaaruteqarmat. Pingaartumik inuiaqatigiinni Kalaallit Nunaatut ittumi isorartuumi inukitsumilu. Soorunami naqitanik takoqqusaarusiortoqartarpoq, annertunngillalli. PR atorneqangaatsiarpoq ilanngutassiakkut ilaatigut Norgemi, Sverigimi Islandimilu saqqummersinneqartartunik.

Assigiinngitsorpassuit anguniarneqarput – niuertut, niuernermit atatillugu nereqatigiinnerit, ilassinninnermi nereqatigiinnerit, inuusuttut asannittut, utoqqasaat katiffisiortut, aammalu ilaqutariit ikinngutigiillu nuannersumik unnussiorusuttut, inuit illoqarfimmut tikittut neriniartarfimmillu tusagaqarsimasut. Gitte Nestelip eqqarsaatigisarpaa sutorniartarfimmut kikkut neriartomersut. Qaaqqusinerit, Hr. Og Fru Jensen imaluunniit Dronningi assigiinngissuteqarput. Pisisartut allanngorarnerisa assigiinngiaarnerisalu pisariaqarlersippaat tamatigut ineriartortitseqqiisarnissaq, pisisartooreersut pigiinnameqassappata nutaanillu takkuttoqartassappat.

Sunniutit

Sutorniartarfiup tamakkiisumik eqqarsarniarnera tamatigullu ineriartorteqqiisarnera pitsaasunik arlalinnik sunniuteqarput. Sutorniartarfik tusaamaneqarluualernikuuvoq, nunami namminiinnarmiunngitsoq kisiannili aamma nunat tamat akornanni. Sutorniartarfik aningaasaqarniarnikkut siuariartorpoq. Angalaqatigiit aallartitallu arlallit sutorniartarfimmik soqutiginnilernikuupput – taassuma ataani tusagassiortut angalasut arlalissuit.

)G Eqqumiitsuliaq uuttorlugu

“Eqqumiitsuliaq uuttoruk” aqqissuussineruvoq Dansk Fødevareforum aamma katersugaasivik AROS Århusimiittup suleqatigiinnerisigut ingerlanneqartoq. Sutorniartarfimmi pisortaq Gitte Nestel Nipisap aqqissuussami “Eqqumiitsuliaq uuttoruk” AROS-imi upernaakkut 2008-mi ingerlanneqartumi peqataanera pillugu oqaluttuarpoq.

Tunisassiaq

Aaqqiissuussaq “Eqqumiitsuliaq uuttoruk” 2008-mi katersugaasivimmi AROS Århusimiittumi, Qallunaat Nunaanni, ingerlanneqarpoq. Aqqissuussinermi siunertaavoq nerisassiat eqqumiitsuliorterlu ataatsimoortilernissaat, sumiiffinni tunisassiassat nunanilu avannerlerni nerisassiat isiginiarneqarnissaat siunertaralugu. Nunani avannarlerni sutorniartarfimmi igasut nunani avannerlerni taakkunani eqqumiitsuliortunik naapitsippat. Kalaallit Nunaat sinnerlugu sutorniartarfik Nipisa peqataavoq. Kalaallit Nunaat eqqumiitsuliortunik kalaallimik peqataatitaqanngilaq. Eqqumiitsuliortut igasullu saqummersitsinermi uummaarissumik peqataappat, sulinerminni imminnut isumassarsisitseqatigiittarnermik. Katersugaasivimmut pulaartut eqqumiitsuliat takunissaannut periarfissaqarput, nerisassiat uuttorlugit igasullu oqaluttuartut tusarnaarlugit nerisassiornerminni nerisassiassanillu toqqaanerminni qanoq eqqumiitsuliortunit isumassarsitinneqarsimanerminnik. Aammattaaq meeqqanut sammisaqarfissaqarpoq, tassani taqualiorsinnaallutik tamannalu misigisassarsiorfigalugu.

Imaaliorput

Dansk Fødevareforum AROS suleqatigalugu isumassarsivoq. Atisanik takutsinermut Nova Expo 2000-imut atatillugu isumassarsiaq pinngorpoq, tassani nerisassiat atisallu nutaalit ataatsimoortinneqarlutik. Nipisaap Dansk Fødevareforum Nunani Avannarlerni Nerisassianik Allattuiffiup suliarineranut atatillugu siornatigut attaveqarfiginikuuaa, aammalu aqqissuussami peqataanissamut piukkunnartutut peqataalluni, tassa Nipisa sumiiffinni nerisassiassanik nunanilu avannarlerni (Kalaallit Nunaanni) nerisassianik suliaqareersuummat. Nerisassianik nerisassiassanillu toqqaanermut atatillugu pilersaarusiornermut sapaatip akunnerata ataatsip missaa Nipisaap atorpaa. Kingullermik aqqissuussineq ulluni tallimani ingerlanneqarpoq, taannali pitinnagu pilersaarusiassarpassuaqarpoq aqqinneqareersimasussanik. Dansk Fødevareforum AROS suleqatigalugu aqqissuivoq, assersuutigalugu angalanerit ineqarfissallu. Angalanerit ineqarnerillu kiisalu inuussutissat nassarneqartut aqqissuisunit akilerneqarput, tassa peqataasut sulisussarsiarineqarmata.

Sunniutit

Saqqummersitsineq iluatsitsivisorujussuuvoq nangeqqinnissaalu pilersaarutaalluni, naak tamanna aallaqqaammut pilersaarutaanngikkaluartoq. Gitte Nestel imatut oqaaseqaateqarpoq: “*Sinnattugaavoq maani taamatut aqqissuisoqarnissaa (...).*” “*Kalaallit eqqumiitsuliortut peqataasinnaappata pissanganassaqaq*”. Sutorniartarfimmi pisortaq Gitte Nestel isumaqarpoq tassunga assingusumik

Kalaallit Nunaanni aqqissuisoqarsinnaasoq eqqarsaatigineqarpat *“annikitsumik ingerlatsinissaq”* naak *“(…) aningaasat nassitsinissallu atorfissarujussuusussaagaluartut”*.

Unamilligassaviit nassitsinermut, aningaasaqarnermut tunngapput, apeqqutaallunilu kina aqqissuisuussanersoq. Gittel Nestelili isumaqanngilaq aporfissat taakku alloriarnissamik unitsitsinnassasut piffissaq sivisooq eqqarsaatigalugu *“arlaleriarluni misilikkaanni ilikkagassaavoq”*,

)H Tunisassiat tamarmik oqaluttuaraangata

- Buuti Pedersen, eqqumiitsuliortoq, Qaqortoq

Buuti Pedersen grafikeritut / titartaasartutut ilinniagaqarpoq, 1995-imiilli suliarnik ingertsivoq. Qaqortumi angerlarsimaffimmini sulisarpoq.

Tunisassiaq

Buuti Pedersen ilaatigut igalaaminernik eqqumiitsuliortarpoq. Nutaaliorneq pisarpoq pingaartumik Kalaallit Nunaanni avatangiisinit, naasunit, ujaqqanit uumasunillu isumassarsiorfeqarnikkut. Isumassarsiaq pinngorsinnaasarpoq orsuaasat / issuatsiaat aamma sikup ataatsimoortinnerisigut aammalu igalaaminerup qaamanernik tigooraasinnaanerani imaluunniit igalaaminerup naasumut aalajangersimasumut atorneqarnissaa eqqarsaatigalugu. Buuti Pedersenip aallaqqaataaniit aalajangersinnaasarpaa igalaamineq sumut atorneqassanersoq. Isumaqqarporli igalaaminernik eqqumiitsuliaq ilaatigut atorneqarsinnaasariaqartoq. Buuti ikitsunngorlugit igalaaminernit tunisassianik suliaqartarpoq – amerlasoorsuunngorlugit tunisassiorneq pineqanngilaq. Igalaaminernit eqqumiitsuliat normulersugaapput, normulersuinikkullu igalaamineq oqaluttuarineqartarpoq, assersuutigalugu skålit taamaattut qanoq amerlatigisut sananeqarnersut ukiumi sorlermi sanaajunersut, igalaaminiliorfimmil sumi il.il. Buuti Pedersen isumaqqarpoq pingaartuusoq suliat aqqutigalugit oqaluttuarsinnaaneq – igalaaminernit eqqumiitsuliat naleqarnerulersinneqartarput.

Imaaliorput

Buuti Pedersen qanga Sverigemi illoqarnikuvoq, tassani igalaaminernik eqqumiitsuliorfiit assigiinngitsut isiginnaartarlugit. Igalaaminernit eqqumiitsuliorneq soqutigaa, namminerlu isumassarsiaminik igalaaminernik misileerusuttarluni. Sverigemi igalaaminernik eqqumiitsuliorfik attaveqarfigineqarpoq. Tassani isumassarsiamiit igalaaminiliorfiornermut ukiut marluk ingerlapput – titartakkamiik igalaaminernik eqqumiitsuliornermut. Eqqumiitsuliorneq nammineq ajornanngitsuvoq, tunisassiornerli annertuumik pilersaarusiortarpoq. Sverigemi igalaaminiliorfimmil inniminniisoqassaaq, aningaasanik katersisoqassaaq, tapersiiffiusinnaasut assigiinngitsut aqqutigalugit aningaasaliisussarsiortoqassaaq. Tamakku tamarmik ukiup aappata affaanik sivilisussuseqarsinnaasarput. Isumassarsinermit iliuuseqarnermut. Buutili misigisimanngilaq aallartinniarnimini annertunerusunik unammilligassaqaarsimalluni. Buuti inuvoq oqariartaaseq atorlugu ” qanoq iliorniaanni unammilligassaqaartuassaaq. (...) ajornartorsiutit ajortuunngillat, taamaallaalli qaangerniagassaallutik”. Attassuteqaatini unammilligassaasinnaasut Buutip naammattuugai siumut pilersaarusiornikkut imaluunniit suleqatinik oqaloqateqarnikkut annikillisinneqarsinnaapput.

Piumassutsip isumassarsisarnerullu Buuti ingerlatippaa, aammali nalunngilaa eqqumiitsuliat tuniniarneranni naleqartut. Tapiisoqartarneranut illersuisuunngilaq, taamaammat eqqumiitsuliami tuniniarnissaat sulissutigisarpaa. Tamassuma kinguneranik Buutip nalunngilaa igalaaminernit eqqumiitsuliat pisisinaasunut qanoq iliorluni pitsaanerpaamik saqqummiunneqassanersut. ”... igalaamineq aalajangersimasumik qaamanernik seqertiffigineqassappat isumagisarpara

igalaaminerup qaamanermik seqertiffiqeqarfissaanut inissinnissaa". Buutip eqqumiitsuliani pingaartumik saqqummersitsinerni tuniniartarpai.

Sunniutit

Buutip siunissami igalaaminernit eqqumiitsuliornermi periarfissarpassuit takusinnaavai, isumaqarlunilu *"pitsaassagaluqisoq Kalaallit Nunaanni igalaaminiliorfeqartuuppat"*. Kalaallit Nunaanni allanik igalaaminernit eqqumiitsuliortoqanngilaq. Tamanna periarfissaassappat init pisariaqartut saniatigut aamma pisinnaasalinnik sulisoqartariaqarpoq. Igalaaminernik eqqumiitsuliortutut ilinniarneq assersuutigalugu ukiuni sisamik – tallimanik sivilissuseqartarpoq.

)I Inuussutissarsiutit kulturilu ingerlaqatigiikkaangata

- Mikkili Skourup, ataatsimeersuarnernik pisoqartitsinernillu
aaqqisuisartoq, Nuuk

Mikkili Skourup cad.merc.-itut ilinniagaqartuuvoq Mikkili Skourup 1996-imiilli Kujataani tunisassianik ineriartortitsinermik suliaqarnikuuvoq – 2002-miit namminersortutut tikiffinnik aamma suliffeqarfiit ataatsimeersuartitsinerannik pisoqartitsinerannillu aaqqissuineramik suliaqarnikuulluni.

Tunisassiaq

Mikkili Skourupip suliaraa ataatsimeersuernerit misigisaqarfiulernissaat ataatsimeersuernerit ingerlatanik ilanerisigut, soorlu angallammik angalaneq, helikopterimik angalaneq, atisanik nutaalianik takutitsineq, oqalugiarnert, oqaluttuartitsineq, qilaatersorneq, erinarsogatiguit erinarsornerat imaluunniit sullississutinut ilanngussat allat. Ataatsimeersuarneq nammineq misigisaqarfiusangilaq, kisiannili Mikkili Skourup malillugu misigisaqarfiulersinnaavoq ataatsimeersuarnert ingerlatanik assigiinngitsunik ilaartorneratigut. Ataatsimeersuarneq assersuutigalugu misigisaqarfiulersinnaavoq ataatsimeersuarfimmukarneq tassannganiillu angalaneq helikopteri angallaluunniit atorlugu pigaangat. Angalaneq taamaattoq amerlasoorpassuarnut nutaajussaaq, angalanermilu Kalaallit Nunaanni pinngortitap avatangiiserineratigut ataatsimeersuarnert peqataaneg oqalugiartigiinnarneqarani ataatsimiiffiuvinnarneqaralunilu qaffanneqassaaq.

Imaaliorput

Mikkili Skourupip qulakkeerniarsaraa ataatsimeersuernerit immikkut misigisaqarfiunissaat kulturikkut assigisaannilluunniit pisoqartitsinikkut. Immikkut pisoqartitsinerit Skourupip pisarisarpai assersuutigalugu Nuuk Tourismip angalatitsinerisigut. Skourupip pisoqartitsinissat namminneg suliarineq ajorpai, kisiannili ataatsimeersuarnert peqataasunut suliffeqarfinnullu pisoqartitsinissanik eqqortunik nassaarnissaq.

Pisoqartitsinerit Mikkili Skourupip attaveqarfigisartakkanik aqutugalugit nassaarisarpai. Ilaatigut attaveqarfigineqarsinnaasunik paasissutissat pissarsiarinissai ajornartorsiutigisarpaa, pisartut tunisassianik / pisoqartitsinerinik aalajangersimasumik piunarsaqaraangat. Ajornakusoorsinaasarpooq illoqarfinni allani eqqumiitsuliortunik nassaarnissaq. Avatangiisinut isertugarineqartutut ipput. Ammattaq ilaatigut ajornakusoortissinnaasarpaa pisoqartitsinerit aqqissugaanngitsut suliarissallugit, assersuutigalugu angalatitsinerit takornariartitsartunit aqqissuunneqartartut. Assersuutigalugu akit paasiuminaassinnaasarput.

Mikkili Skourupip tunisassiani tuniniartarpai inuit akornanni oqallisigitinnerisigut attaveqarfigisartakkanilu aqutugalugit. Tuniniaanermi atorlut soorlu annoncit, internetti pilerisaarutit allallu atorneraqarnej ajorput.

Sunniutit

Mikkili Skourupip eqqarsaatigisarpaa tunisassianik kikkut pisisuunersut – pisisartut pisariaqartitaat. Tamassuma sunniutigaa ingerlatsinerata sunniuteqarluarnera aningaasaqarnermilu annertusiartornera malugaa. Ataatsimeersuernerit pisoqartitsinerinik akornerisa kinguneraat tikeraat tamaat isigalugu misigisaqarluarnerat – pisisartullu misigisaqarluaraangamik uteqqittarput atoqqillugulu. Taamaaliornikkut pisisartut pigiinnarneqartarput nutaallu takkuttarlutik, tunisassiaasa pitsaasuunerinik oqariartuutit siaruartinneqaraangata.

)) Misigisassiaq pilersarusiugaallualeraangat

- Jacky Simoud, angalassisartog, Narsarsuaq

Jacky Simoud elektromekanikeritut ilinniagaqartuuvoq, ukiunili kingullerni 20-ni takornariartitsisarnermik suliaqarnikuulluni – taakkunanga ukiuni 13-ini Kujataani. Jacku Simoud-p suliffeqarfik Blue Ice Explorer pigaa kiisalu Topasimi Qallunaat Nunaanniittumi piginneqataalluni.

Tunisassiaq

Jacky Simoud-p pingaarnertut neqeroorutigai takornarissanik Kujataanullu tikeraanik angallassineq. Aalisariarneq qajartorluni angalaneq, helikopterimik angalaneq, angallatinik angalaneq, savaatilinnut tikeraarneq neqeroorutit ilagaat. Tikeraat neqeroorutininik atuisinnaanerisa saniatigut assersuutigalugu qaannanik takutitsinerit umiarsuarlutik takornarissanut misigisassiassatut neqeroorutit atorneqartarput (kisiannili umiarsuarlutik takornarissat Narsarsuarmut pisut pinnagit). Isumaqarpoq angalanerit misigisaqarfiusartut, tassa angalanerit sumiiffimmik ilisimaarinnittunik inunnillu sumiiffimmeereersunik angalatitsisoqarluni ingerlanneqartarmata. Jacky Simoud-p aamma Blue Ice Café pilersinnikuuaa, tassanilu tupilaat pisiarinqarsinnaapput. *"Oqaluttuarneq sanalukkat tuniniarneranni atorneqartarpoq"*. Sanalukkat aammattaaq meqqilerneqartarput takutinniarlugu tunisassiaq suunersoq, sumiiffimmi tunisassiaasoq kiisalu oqaluttuaq sanalukkamut tunuliaqutaasoq.

Jacky Simoud-p angalatitsisartut, qilaatersortartut, eqqumiitsuliortut allallu Kujataani assigiingitsumiittut suleqatigisarpai. Taamaaliornikkut takornarissanut assigiingitsunik neqeroorutininik aqqissuisoqartarpoq – assersuutigalugu savaateqarfimmi unnuineq, tassani tikeraat Kalaallit Nunaanni savaateqarnermik oqaluttuarfigineqartarlutik.

Imaaliiorput

Jacky Simoud misigisimavoq misigisassianik tuniniaajuartuusimalluni. Angallassinermi neqeroorutit misigisassianillu tunisassiat ineriartortinneqarneri pipput kissaat aallaavigalugu *"Amerlanerpaanik paasissutissiissaagut, pisisartoq annertunerpaamik misigisaqarniassammat."* pineqarpoq nutaanik eqqarsartuarneq tunisassianillu ineriartortitsijuaneq. Jacky Simoud-p takorusuppaa neqeroorutini sannavinnut ilaneqassasut, tassani sanaluttartartup / eqqumiitsuliortup sulinera tikeraap takusinnaassallugu.

Jacky Simoud isumassarsiortarpoq nunani allani takutitsineri peqataasarnermigut. Takutitsinerit aamma atortarpai nammineq tunisassiaminik tuniniaanermi aallaavittut. Tuniniaaneq aamma pisarpoq nittartagaa aqqutigalugu, taannalu qallunaatut, tuluttut, tyskisut franskisullu oqaasertaqarpoq. Nittartakkami takuneqarsinnaapput tunisassiat neqeroorutigineqartut pillugit paasissutissat sukumiisut. Naggasiullugu minnerunngitsumilli tunisassiat tuniniarneqartarput nunani allani angalatitsisartut angalatitsiviillu suleqatiginerisigut.

Sunniutai

Tunisassianik ineriartortitsineq tunisassianilu misigisassiat isiginiarneri pisisartoqalersitsinikuupput naammagisimaarinnittunik. *"Tunisassianik ineriartortitsineri piffissarujussuaq atorneqartarpoq, immikkulli iliuuseqarneq pissarsisitsisarpoq"*. Jacky Simoud-p angalatitsisartunik allanik suleqateqarneq atortarpaa nammineq tunisassiami unammillersinnaassutsimilu pitsanngorsarnissaat siunertarlugu. Pingaartumik angalatitsisartunik eqqumiitsuliortunillu Kujataaniittunik suleqateqarpoq. Jacky Simoud-p takorusuppaa suleqatigiinnerup sakkutut pingaartut atorneqarnera, nammineq ingerlatsinini misigisassianillu tunisassiani pitsanngorsarniarlugit.

)K Sullissilluarneq nammineq misigisassaaleraangat

- Hans Aronsen, outfitteri, Kangaatsiaq.

Hans Aronsen Kangaatsiami outfitteriuvoq. Ilinniagaqartuunngilaq, kisiannili arlalissuarnik pikkorissarnikuulluni, ilaatigut oqaatsinik, sullissinermik, ikiueqqaarnermik, immami itisuumi aalisarnermik il.il.

Tunisassiaq

Hans Aronsen outfitteriuvoq, 1992-imiilli takornariartitsinermik suliaqarnikuulluni. Neqeroorutigai takornarissanut Kangaatsiamut tikeraartunut piniarneq, aalisarneq, qimusserneq, qajartorluni angalaneq. Isumaqarpoq angalanerit namminneq misigisassianik tunisassiaasut paasisassarsiorluni

avatangiisinik tungaveqartut. Misigisassiani ilaapput oqaluttuarneq, kaffisortitsineq il.il., apeqqutaatillugu tikeraap suut ujartugarinerai. Hans Enoksen amerlanerit nammineq ingerlappai. *"Allanik ikiorteqarusukkaluarpoq, sullissinerli pitsaasuutinniarlugu ullumikkut amerlanerit nammineq ingerlappakka. Kissaatiginartippara maani najugallit amerlanerusut taamatut pitsaatigisumik sullissinissamut pisinnaasaqarnissaat."* Hans Aronsenmut sullissineq nammineq misigisassiaavoq, taamaammallu allanik suleqateqarnermi pisariaqarluni sullissinermik immisuulli eqqarsarsinnaanissaat, misigisassianik tunisassiat aamma siunissami qulakkiissagunigit.

Imaaliorpoq

Sullissilluarneq Hans Aronsenimut pingaaruteqarluinnarpoq. *"mamartunngorlugit sassaallerneqartunik nammineq kalaallit nerisassiaannik igasarpoq"*. Eqqarsaatigaa tunisassianik kikkut atuisanersut / pisissanersut. Tassunga tunngatillugu suleqatit Skotlandimiittut peqatigalugit pisisartuni pillugit misissuikuuvoq. Pisisartut ujartugaat pisariaqartitaallu misissorneqarput, qimussernermi perusersartarfanniit utoqqaat pitsorluttut peqqussusiannik mianerinninnissamut. Hans Aronsenip aamma isiginiarpai pisisartup pisariaqartitai, taassuma inooriaasia aallaavigalugu (internetimik atuinissamik pisariaqartitsineq il.il.) aammalu sumiuunera. Imminut takoqqusaartarpoq Destination Avannaani nittartagaq aqutigalugu. Takoqqusaarinermi Hans Aronsenip kinaaneranik oqaluttuarneq atorneqarpoq aammalu angalanerik neqeroorutaanik allaaserinninnikkut. Aammattaaq angalangaatsiartarpoq suliffeqarfiit atortakkani – imaluunniit outfitterit ingerlatsinermini siunissami atugassani - inuttut attaveqarfiginissai siunertaralugu

Sunniutit

Pitsaasumik sullissinissamik eqqarsartariaseq Hans Aronsenip misilittagaqarluarfigaa – sullissilluarneq misigisassianik tunisassiatut. Kisiannili sulinermini unammilligassanik arlalinnik naammattuugaqartarpoq. Attaveqaatit ilaatigut ingerlalluarneq ajortut angalanerit ingerlanneqarsinnaanerit pisisartut tatiginnikkunnaarsinnaasarput. Suleqatigisinnaasat sullissilluarnissamik amigartunik pisinnaasaqarneri aaqiivigineqarnissaat ujartorneqarpoq, Hans Aronsenillu kissaatigaa outfitterit amerlanerusut allallu pisinnaasanik arnertusaanerup pissarsivigineqarsinaanerani aningaasaliiffigineqartutullu isiginninnissaat – aammalu inuttut nammineq ineriartornermut aningaasaliissutitut. Hans Aronsen oqarpoq: *"Amerlaqaat soqutiginnikkaluarlutik pikkorissarnerni assigiinngitsunik peqataaneq ajortut, kajumissuseqartutut misigisimanginnamik imaluunniit sumi aallartissallutik nalugamikku (...) imminnut piumaffiginerusariaqaraluarput."* Hans Aronsen oqarpoq imminut piumaffigisararluni suliap pitsaanerpaamik naammassineqassasoq.

)II Atuagassat

Misigisassianik tuniniaasarneq ataatsimut isigalugu, aammalu suliniutit suliallu nunani allani isiginiarneqartut pillugit paasisaqarusukkuit ataani saqqummersitat nittartakkallu innersuusutigineqaarput.

)A Saqqummersitat nittartakkallu

- Nordic Innovation Centre, 2006. *In Search of the Experience Economy*.
- KK-Stiftelsen , 2006, *FUNK – En tillväxtmodell för upplevelseindustrin*.
- Nordisk Ministerråd, 2006, *Kultur- og oplevelsesøkonomi i nordiske landdistrikter*.

- ECON rapport 2006-044, *Oplevelseserhvervene og deres geografi – Afgrænsning og måling af vækst og vækstbetingelser.*
- Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2008, *Vækst via oplevelser – en analyse af Danmark i oplevelsesøkonomien.*
- United Nations, 2008, *Creative Economy – The Challenge of Assessing the Creative Economy: towards Informed Policy-making.*
- Pine & Gilmore, 1999, *The Experience Economy.*
- Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi, Roskilde Universitetscenter (Centret forventes at have officiel åbning i sensommeren 2009) www.catscience.dk
- Erhvervs- og Byggestyrelsen, Danmark www.ebst.dk/Oplevelsesoekonomi
- ApEx - Center for anvendt oplevelsesøkonomi www.apex-center.dk
- Imagine, CBS - Copenhagen Business School www.experienceeconomy.dk